

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Dokaz zrelosti

Berlin, 9. avgusta.

(Od našega poročevalca.)

Nemški narod je v enem najbolj kritičnih trenutkov svoje zgodovine podal svetu sijajen dokaz svoje politične zrelosti. Na zahtevo s komunisti združenih nemških fašistov, da naj se razpusti pruski deželni zbor, je prebivalstvo Prusije, ki šteje dve tretjini nemškega naroda, odgovorilo: ne! Za predlog nemških nacionalistov je glasovalo samo nekaj nad eno tretjino volivcev, čeprav je »nesveta alijansa« fašistov in komunistov razvila za ta plebiscit naravnost besno agitacijo in je celo stari Hindenburg dopustil, da se njegova avtoriteta izrablja v prilog »jeklenih čelade«. Trdna fronta katolikov, socialnodemokratskega delavstva in demokratičnega meščanstva je odbila poziv, da se strmoljavi sedanja republiška koalicija v Nemčiji, uveče fašistična diktatura in izzove miru nevaren položaj po vsem svetu. Zakaj vse to bi bile neizogibne posledice zmage antidemokratskih elementov v Prusiji.

Da je miru v Evropi od samega začetka nevaren iz Moskve komandirani komunizem, to je znano in povsem naravna stvar. Kdor si kakor noskovski diktatorji ne more predstavljati gospodarskega prepoda sveta in sreče človeštva drugače kakor na razvalinah krščanstva in njegove spiritalistične kulture, ta mora pač skušati, da vse do kraja razruši, kar je na poti materialistični uredbi človeške družbe. Ne zaveda se pa krščanska Evropa v zadostni meri, da ni nič manj nevaren nasprotnik krščanskega miru in reda ter krščanske politične in gospodarske preobnove zapadne kulturne družbe fašizem, ki nastopa v imenu narodnih vrednot in svetlinj. Komunizem, ki izpoveduje internacionalizem, in fašizem, ki do skrajnosti pretirava nacionalni princip, sta enako nevarna mirnemu razvoju Evrope k boljšemu. Oba zahtevata diktaturo, ki tajni pravico vsakega individua do enakopravnega sodelovanja v zadevah občega blaga in posameznika ponižuje v slepo orodje neomejene volje neke nanjšine, ki nastopa v imenu »proletariata« ali »naroda«. Ne eden ne drugi ne priznava ne osnovnih svobodnih posamezne osebnosti ne pravic narodnih edinic vsakega ljudskega organizma: oba sta zagrizeni sovražnika vsega, kar se brezvoljno ne ukloni diktatu komisarja ali »ducea«. Fašizem obožuje narod, katerega ne podreja obtemu moralnemu zakonu, ampak ga smatra za najvišjo in absolutno normo dejanja, naj bo dejanje samo na sebi še tako slabo, nemoralno in v škodo drugim. Fašizmu je krivica in nasilje dovoljeno in sveto, če služi namenom plemena. Socialni program nacionalnega fašizma pa je nadvlada tiste kaste, ki ima v rokah vajeti države: tako zvane fašistične »hierarhijske«, ki sama sebe istovetuje z narodom.

Fašistični nacionalizem si domišlja, da bo z železno pestjo uredil kaotično stanje Evrope, v resnici pa pospešuje revolucijo, in napetost, ki vlada med najraznovrstnejšimi nacionalnimi, kulturnimi in socialnimi težnjami človeštva po vojni, povečuje do maksimuma. Drugače tudi ne more biti, če se oznanjuje diktatura, tlači svoboda in s silo vzdržuje gospodstvo »hierarhijske«, ki razpolaga z državo in njenim bogastvom. Kako tak sistem igra v roko revoluciji, se je najjasneje videlo baš ob priliki pruskega plebiscita, ko so komunisti šli z navdušenjem v boj za nemški fašizem, dobro vedoč, da nobena stvar ne more tako pospešiti izbruha svetovnega požara kakor nacionalistična diktatura, ki bi se na političnem, gospodarskem in mednarodnem polju končala s splošnim polomom.

Nemci smo poraza naših fašistov posebno vesel zaradi našega mednarodnega položaja, ki od nas kategorično terja sporazum in prijateljstvo z zapadnimi vesilami, v prvi vrsti s Francijo, brez katere je naš nacionalni in gospodarski dvig nemogoč, naj se to še tako čudno sliši in naj je to našemu ušesu prijetno ali ne. Brez nemško-francoskega sodelovanja ni miru v Evropi, to je dogma. Bil je pa ravno fašizem, ki je prvi začel zavestno in sistematično rušiti to osnovno dogmo, in sicer je bil to ravno italijanski fašizem, katerega so si naši nemški nacionalisti vzeli za vzor in kateremu na ljubo so se celo odpovedali južnemu Tirolu! Največ poguma za svoje razrušilno delo so dobili naši hitlerovci in naše »jeklene čelade« od Mussolinija in njegovih znanih govorov, ko je italijanski »dux« klical na mejdan Francijo in preprečil brodomni sporazum, kar je bil začetek in vzrok sedanje evropske politične in gospodarske krize. Je pa nezaljšana in v resnici neumljena ironija usode, da je zdaj ravno taisti Mussolini tisti, ki mora svojim germanskim oboževalcem, kateri so se mu prišli letos prav posebno pokloniti, zaklicati: stop! Ne dalje, da ne zažgete hiše! Je pa to sploh lekcija za vse, ki se ne morejo otrestit obžudovanja pred italijanskim fašizmom, kateri je moral sedaj kapitulirati pred realnostjo in začenja peti himno miru ter liberalnih principov človečnosti, ker bi sicer italijansko gospodarstvo vzel zlodej in bi nad razvalinami širokokostnega italijanskega nacionalizma zaplapolala rdeča zastava srpa in kladiva.

Mi republiški Nemci se tega ne bojimo, da le premagamo kričaštvo našega fašizma. Nedeljska lekcija je bila dobra, slediti pa ji morajo še drugi! V prvi vrsti se mora začeti intenzivno vzgajati mladina v krščanskem in demokratičnem duhu. V tem oziru je prvi stadij nacionalistične psihoze pri nas že premagan. V Hermsdorfu pred vrati Berlina se pravkar vrši skupno taborjenje francoske in nemške mladine. Fantje in dekleta ne telovadijo samo, ampak se tudi skupaj učijo: Nemci franco-

Sporazum med Francijo in Rusijo?

Predvojni dolgovi so pozabljeni — Gre za veliko naročilo sovjetov pri francoski industriji

London, 10. avgusta. os. »Times« poročajo iz Pariza, da se vršijo zelo aktivna pogajanja med francosko in sovjetsko vlado že od 8. junija. Javnosti je zelo malo znano o vsebini teh razgovorov, razen tega, da sta obe vladi preklicali obojestransko razne carinske odredbe, ki sta jih napirili druga proti drugi lani oktobra meseca. Nadalje zatrjuje londonski list, da je Francija imenovala trgovskega atašeya pri svojem veleposlanstvu v Moskvi v dokaz zato, da smatra vprašanje upostavitve normalnih odnošajev z Rusijo za zelo resno in da želi obdržati z njo najtesnejše gospodarske stike.

(Za boljše razumevanje gornje vesti, ki očitno prihaja iz dobro informiranih krogov, je potrebno, da dostavimo še nekaj podrobnosti. Prvič je sovjetsko vlado priznala de jure. Takrat je dreli v sovjetsko Rusijo l. 1924, takoj potem, ko je sovjetska vlada priznala de jure. Takrat je Francija hotela likvidirati sploh vsako sporno vprašanje, predvojne dolgove, odškodnino za francoske državljane, ki so utrpeli škodo za časa boljševiške revolucije, trgovinske odnošaje in drugo. Razgovori so prišli že tako daleč, da so sovjeti pristali na to, da vrnejo Franciji predvojne dolgeve in sicer v 42. letnih obrokih, po 40 milijonov zlatih frankov (po takratni valuti 440 milijonov Din). Toda sovjeti so kot pogoj zahtevali novo velikansko posojilo, katerega višina ni bila nikdar objavljena. Na tej točki so pogajanja zastala in definitivno obšla. Vendar pa so kljub temu obstojale trgovin-

ske zveze. Francija je uvažala iz Rusije petrolej, lan, les, kožuškovino in magnezij. Izvažala pa je v Rusijo stroje in raznovrstno orodje. Vsekakor pa je Francija mnogo več kupila od Rusije, kakor prodala. Francoska industrija, ki je to videla in ki je vrhutega še ugotovila, da sovjeti naročujejo stroje pri vseh drugih državah, samo pri njej ne, je bila vznemirljena. Opetovano so pritiskali na vlado naj nekaj ukrepe. Tako je prišlo 3. oktobra 1930 do omejitve ruskega izvoza v Francijo, ker je slednja prepisala vsakokratno dovoljenje za uvoz ruskega blaga, posebno pa za les in za lan. Sovjetska vlada je bliskovito odgovorila s tem, da je preprečevala dostop v Rusijo kateremukoli francoskemu izdelku. To gospodarsko sovražno stanje je trajalo 8 mesecev in je danes težko reči, kdo je trpel več, Francija ali Rusija.

Ce so Francozi 8. junija prekinili gospodarske sovražnosti in zaprosili za nova pogajanja, se je to zgodilo radi tega, ker je Rusija naročevala vedno več blaga za izvršitev svoje petletke v inozemstvu, ter naročevala posebno v Nemčiji, Angliji in Ameriki velikanske dobave. Francoska industrija je bila mnenja, da bi se izplačalo zagurati si nekaj teh naročil in je zopet pritiskala na vlado, ki se je znova vdala in otvorila pogajanja, ki so dovedla do rezultatov, o katerih poroča londonski »Times«.

Kaj pričakujeta obe vladi od nove pogodbe? Nameni so precej jasni. Sovjeti enostavno želijo prodati kolikor mogoče in sicer proti gotovini.

Francozi pa so opustili za enkrat vsaj vsako misel na povračilo predvojnih dolgov in se zanimajo v prvi vrsti samo za kolikor mogoče obširna industrijska naročila. Ker sovjeti navadno vsako naročilo spremljajo s prošnjo za nova posojila, je Francija bržkone pripravljena dovoliti kredite kot protiuslugo za industrijska naročila. Govori se tudi, da bo Francija dovolila tudi ugodne carinske tarife za ruske poljske pridelke. Francoski gospodarski krogi so za enkrat optimistični in upajo, da bodo uspeli zvišati francoski izvoz do količnika izvoza iz Rusije. Za enkrat so pogajanja zopet prekinjena do jeseni. Takrat bo zasedel veleposlaniško mesto že novi veleposlanik Dejean, ki prihaja z nalogo pogajanja voditi z večjo brzino do uspešnega konca. — Op. ured.

Naročila že prihajajo

Pariz, 10. avgusta. fr. V Parizu pričakujejo prihod delegacije sovjetske vlade, sestavljene iz 7 članov in katero vodi Pjatakov, ki ima nalogo razdeliti velika naročila med francosko industrijo. Nekateri listi, tako »Paris Midic«, pišejo, da bo ta sovjetska delegacija razpolagala celo z naročili, ki so bila prvotno namenjena za Nemčijo. Dozdeva se, da se hoče Rusija na ta način potruditi, da si pridobi simpatije francoske težke industrije v dobri veri, da se ji bo potem veliko lažje posrečilo dobiti stike z denarnimi krogi ter najeti že tolikanj pričakovano posojilo.

Jugoslovanski dan v Pragi

Belgrad, 10. avg. AA. Potovanje naših gospodarstvenikov na Češkoslovaško priredi Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ob priliki pranskega velesejma od 7. do 13. septembra. Potovanje bo imelo resen program in mu bo svrha praktična korist tako za obiskovalce kakor za domačine. Po poročilih iz Prage vlada tam že veliko zanimanje za ta obisk. Potovanje ima namen pospeševati stike med našimi in češkoslovaškimi industrijci in gospodarskimi krogi. Tako bo 7. septembra prirejen na praskem velesejmu »Jugoslovanski dan«, posvečen jugoslovanskemu gospodarstvu. Ta dar bo pomemben za obisk jugoslovanskega paviljona. Razen zastopnikov oblasti in korporacij bodo prisostvovali tudi naši gospodarstveniki. 8. septembra dopoldne bo obisk češkoslovaških industrij in tovarn. Za isti dan je predvidena tudi seja interesentov za jugoslovansko proizvodnjo in konferenca češkoslovaških kmetijskih združenj z našimi kmetijskimi združenji, da bi se dosegle čim tesnejše zve-

ze in sodelovanje med obema. Obisk bo trajal skupaj šest dni. Stroški bodo znašali ali 2250 Din za vožnjo v II. razredu od Maribora do Prage in povratek na državnih železnicah do meje v Subotico ali Koprivnico, dalje vidiranje potnih listov za Avstrijo in Madžarsko, stanovanje v prvovrstnih hotelih in hrana za 6 dni in vožnja z avtobusi — ali pa 1450 Din. V drugo ceno je všeta samo vožnja z železnico in avtobusi ter vidiranje potnih listov, ni pa všeto stanovanje in tudi ne hrana. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine se nadeja, da se bo zbralo mnogo gospodarstvenikov, ki se bodo poslužili te prilike in pokazali češkoslovaškim bratom zanimanje, ki ga imajo zanje tako v gospodarskem kakor tudi v političnem pogledu. Pojasnila daje propagandni oddelk Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Belgrad, Negroševa 5, telefon 3475 in 6394. Prijave se sprejemajo do včetega 25. avgusta. Priložiti jim je treba tudi potnico, potrjeno od naših oblasti.

Arabci pridigujejo Sveto vojsko

Skrajno nevaren položaj v Palestini in v Iraku — Bagdad pod čarom arabskih nacionalističnih agitatorjev

Istanbul, 10. avg. or. Anatolska agencija poroča iz Bagdada, da je izbruhnila pred dvema tednoma stavka v neki trgovini. Stavka se je sedaj tako razširila, da razen apotek nobena trgovina ni več odprta. Iraška policija je morala zasesti vse važnejše postojanke in zavarovati predvsem trgovine z živili in državne urade. Angleški častniki pa vršijo osebno strogo kontrolo na mostu, ki vodi preko Tigrisa. Po vsem mestu stojijo vojaški oddelki strojnih pusk, pripravljeni, da posežejo vmes, ako bi nastopili neredi.

V dobro informiranih angleških krogih sodijo, da so nemiri v Iraku nastali kot posledica neprestanega rovanja arabskih nacionalističnih agitatorjev, katerih so vse arabske dežele od Ibn Saudovega Hedžasa in Palestine do Iraka prenapolnjene. Iz listov arabskih nacionalistov se namreč lahko posname, da oni smatrajo Palestino in Irak za dve najslabši točki britskega imperija, ali da se izrazimo točneje, britskega mostu v Indijo. V Egiptu so podlegli krepkim protidržavcem britske vlade in energiji kralja Fuada, zato so zapustili Egipt in prenesli središče svojega delovanja deloma v Palestino deloma v Irak. Sicer se je zadnje dni govorilo, da so židje v Palestini silno nervozni in da vsak trenutek pričakuje novih napadov od strani arabskih nacionalistov. Angleške oblasti so morale židovsko prebivalstvo pomiriti s tem, da so razposlale po vseh židovskih naselbinah močne vojaške oddelke in da redno pošiljajo po deželi patrulje, ki razpolagajo z enim ali dvema tankoma. Kljub temu pa za enkrat ni pričakovati kakih posebnih dogod-

kov v Palestini, pač pa smatrajo arabski nacionalisti, da bo lažje delo v Iraku.

Kralj Fejsal iz Iraka se nahaja ob tem trenutku v Ankari pri turškem Kemal pašli. Položaj je torej v tem pogledu še boljši. Značilno je za Bagdad, tako pišejo »Iraqy Times«, da prihaja v mesto vedno večje število arabskih romarjev in deviserjev, ki ljudstvu pripovedujejo najstrašnejše dogodke, ki so se baje dogodili drugod od strani Angležev. Tako se je razširila vest, da je kralj Irak prodal Angležem romarsko božjo pot Kerbela, kamor pride vsako leto na stotisoče romarjev iz Indije in Perzije. Ni čuda, če je razjarjeno ljudstvo začelo jurišati nekatere policijske stražne postaje, napadati angleške oficirje in ropati po evropskih hišah. Angleži so nekatere hujšakače aretirali in so ugotovili, da so po večini afrikanškega arabskega pokolenja. Nekateri so bili celo v službi inozemskih držav. Radi aretacij so trgovci iz protesta zaprli trgovine. Kralj Fejsal postaja predmet najgršega posovanja.

Arabska nacionalna stranka smatra, da je zanjo prišel zgodovinski trenutek, da razpne svoj prapor. Kljub vsem strogim naredbam prihaja vedno več orožja v mesto. Policija ga najde pri ljudeh, o katerih je bila prepričana, da so Angležem in Fejsalu vdani. Od ust do ust se pridiguje sveta vojna proti narodnim manjšinam, kakor židom, Armencem, Jakobitom, Grkom in Kurdom. Vsi so se zabarikadirali po svojih hišah in v strahu pričakujejo, kaj jim bo prinesel drugi dan. Položaj je neznosen.

Vojni dolgovi se izbršujejo

London, 10. avg. Z. »Poeplec« prinaša kot glavno vest razgovor med MacDonaldom in Stimsonom v škotski. List piše, da je bil ta razgovor predkora za splošno brisanje vojnih dolgov. MacDonald in Stimson sta se sporazumela v vprašanju, da narodi ne morejo še naprej prenašati onih ogromnih bremen in mislita, da bi se morali vsi vojni dolgovi znižati vsaj za polovico. Stimson je poklical v Anglijo tudi ameriškega ambasadorja v Parizu, da z njim prouči vprašanje vojnih dolgov in stališče Francije. »Daily Mail« to vest danes potrjuje.

H kraljevi 10-letnici vladanja

Zagreb, 10. avgusta. Z. Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer je izdal sledečo okrožnico: 16. avgusta t. l. bo 10 let, odkar je Nj. Vel. kralj Aleksander I. stopil na kraljevski prestol. V zvezi s tem odredjam, da se na ta dan po dopoldanski svečanosti odpoje »Tebe Boga hvalimo« s pripadajočo molitvijo za kralja. Za to svečanost naj župni uradi pravočasno pozovejo mestne oblasti in opozore župljane. — Zagreb, dne 4. avgusta 1931. Anton, m. p., nadškof.

Eucharistične svečanosti

Zagreb, 10. avg. Z. Ob priliki eucharističnega kongresa, ki se je vršil v nedeljo 9. avgusta v Krleževih, sta prišla v Zagreb že v soboto nadškof dr. Rodić in dr. Kvirin Klemen Bonifačič, splitski škof. Nadškof dr. Rodić je danes z brzovlakom odpotoval na Sušak. Kongresa se je udeležil tudi mostarski škof Alojzij Mušič. Vsi udeleženci kongresa so bili gostje prevzvišenega nadškofa g. dr. Ante Bauerja.

Jubileji na Primorskem

Trst, 10. avg. AA. Včeraj so istrski fašisti v Koprju proslavili 15 letnico smrti Nazaria Saura. Svečanosti so prisostvovali številni parlamentarci, zastopniki oblasti ter minister za pomorstvo Siranni, ki je imel govor, v katerem je navduševal fašiste k patriotizmu. Po govoru je odšel minister k morju, kamor je vrgel venec. Slavil je tudi tu fašizem, Ducea in italijansko pomorstvo.

Trst, 10. avgusta. Z. Danes je končana v Gorici slavnost 15 letnice osvoboditve. Udeleženci to proslave so razgledali najvažnejša mesta, kjer so se godile borbe, nakar so odšli v Redipulje, kjer so položili venec na grob neznanega junaka. Fašistični tajnik je povdaril veliko važnost italijanske zmage v Gorici.

Nemčija zniža obrestno mero

Berlin, 10. avg. tg. Nemški državni kabinet je imel danes, prvi dan po povratku dr. Brüninga in dr. Curtiusa iz Rima, neprestane seje. Dr. Brüning je poročal Hindenburgu o potovanju v Rim. Po dolgih posvetovanjih direktorja nemške državne banke se je sklical za jutrišnji dan centralni odbor državne banke, kateremu se bo predlagalo znižanje obrestne mere na 10%. Po premaganju denarne krize in po ugodnem stanju vplačil in izplačil prišli do prepričanja, da se mora diskontna mera znižati čim najhitreje. Nadaljujejo se tudi posvetovanja o nadaljnjih ukrepih, ki so potrebni na polju bančnega poslovanja.

Cenzura nad tiskom

Berlin, 10. avg. tg. Državni predsednik Hindenburg je izdal novo zasilno tiskovno naredbo, ki v glavnem določa, da se smejo objavljati vesti o državnih poslih le potem posebnih komunikacijev.

Gospodarska stiska na Angleškem

London, 10. avg. tg. Pozno popoldne se je MacDonald nenadoma odločil, da prekine svoje počitnice in se je odpeljal v London. Zdi se, da njegova pot v London ni v zvezi z zunanje-političnimi vprašanji, temveč z notranje-političnimi vprašanji, predvsem z gospodarskimi, ki so postala prečeta radi poročila varčevalne komisije. Zato je MacDonald povabil ministre za nekaj dni v London, da se razgovorijo o najnujnejših vprašanjih.

Nemški narod odkljudanja fašizem

Dve tretjini pruskih državljanov se je izreklo proti diktaturi hitlerjancev in „jeklenih čelad“ — Splošno veselje po vsej Evropi — Dr. Brüning nositelj mirovne ideje

Številke

Berlin, 10. avg. AA. Pruski plebiscit glede razpusta pruskega deželnega zbora je propadel, ker je glasovalo samo 9 milijonov 800.000 ali 37% na mesto potrebnih 50 za razpust. Ta rezultat pripisujejo dejstvu, da se je mnogo komunistov vzdržalo glasovanja, številni nacionalisti pa so se zbal ostre politične krize, ki bi nastala v primeru uspešnosti plebiscita ter radi tega niso glasovali. Spopad na trgu Bülow Platz je zahteval 13 mrtvih in 30 ranjenih.

Berlin, 10. avg. AA. Končni rezultat glasovanja o razpustu pruskega deželnega zbora je tale: Za razpust je glasovalo 9.793.003, proti razpustu 381.317. Neveljavnih pa je bilo 23.600 glasov.

V znamenju krvi

Berlin, 10. avg. AA. Wolff poroča, da je bila snoč pred zgradbo komunističnega lista »Rote Fahne« zbrana velika množica, ki je pričakovala rezultate glasovanja. Nenadoma so padli iz množice strelji proti policijskim oddelkom, ki so delali red na ulici. Strelji so pogodili 2 komandanta policijskih oddelkov ter nekega policijskega uslužbenca. Eden je ostal na mestu mrtve, druga dva pa sta bila težko ranjena. Policija je nato začela razprševati množico ter ob tej priliki ranila eno osebo. Pred velikim pritiskom policijskih oddelkov so množice bežale na vse strani, ter iskale zavetja v najbližjih hišah. Po tem incidentu je policija pojačala kontrolo nad pasanti ter preiskovala osebe na ulici ali nima orožja.

Berlin, 10. avg. AA. Po vestih iz Hochstadta so bili tam snoč izgreli in spopadi med nacionalnimi socialisti in nemškimi republikanskimi združenjem. 10 ljudi je bilo ranjenih.

Berlin, 10. avg. AA. Wolff poroča: V snočnjem spopadu pred zgradbo uredništva komunističnega lista »Rote Fahne« je našlo smrt več oseb. V Semestenbergu je prišlo do spopada med Hitlerjevci in socialnimi demokrati. Ranjeni so bili štirje nacionalni socialisti, 2 člana Reichsbannerja in en komunist, v noči po glasovanju je vladal po vsej državi red in mir.

Peklenski stroji v Nemčiji

Berlin, 10. avg. AA. Povodom atentata, ki je bil izvršen na brzi vlak Frankfurt a. M.—Berlin na postaji Witterborn, je izdal Wolff tole obvestilo: Radi eksplozije je bila uničena proga v dolžini 3 in pol metra. Detonacija je bila tako močna, da se je čula celo v nekem 13 km oddaljenem gozdu. Pri preiskavi proge je vlakovodja vlaka, na

katerega je bil izvršen atentat, opazil na sosednjem tiru železen drog. Po tej progi bi moral takoj voziti drug vlak v nasprotni smeri. Z odstranitvijo droga je bila preprečena druga nesreča, ki bi bila nastopila. Ob priliki eksplozije sta bila 2 potnika težko, 13 pa lažje ranjenih. Po sklepu uprave državnih železnic se vrši na vseh progah stroga pojačena kontrola. Uprava državnih železnic je razpisala nagrado 20.000 mark za onega, ki najde zločince ali ki jih aretira.

Vseobče veselje

Berlin, 10. avg. tg. Negativni rezultat ljudskega glasovanja je merodajno kroge pruske in nemške državne vlade zelo zadovoljil, ker se delo, ki se je začelo na zunanje in notranjopolitičnem polju glede nameranih reform, sedaj lahko nadaljuje nemoteno. Iz rezultatov glasovanja izhaja čisto jasno, da velik del volivcev, ki spadajo k meščanski

sredini, ni šlo za paroli svojih voditeljev. Merodajna mesta iz tega rezultata ne bodo izvajala sklepa, da je sedaj treba prirediti takoj parlamentarno volitve. Deželnozbornske volitve bodo najbrže ob rednem terminu, morda meseca januarja 1932. — Zadrege desnitskih listov radi večerajšnjega poraza je zelo velika. Pristaši »jeklenih čelad« si pomagajo iz te zadrege s tem, da je treba rezultat tega glasovanja izpodbijati iz državnopravnih razlogov radi posebnih razmer, pod katerimi so se volitve vršile. Njihovi listi navajajo celo vrsto razlogov za svoj neuspeh pri ljudskem glasovanju. Seveda navajajo predvsem, da je pruska vlada onemogočila vsak tisk in da je brezobzirno izkoristila v levičarskih listih glasove inozemskih listov, ki so sistematično podžigali upanje, da bo Nemčija takoj potem, če ljudsko glasovanje ne bo uspelo, dobila inozemske kredite.

Inozemske častitke

Francozi

Paris, 10. avg. tg. Vsi jutranji listi potrjujejo poraz Hitlerja. Hugenberg in tovaršev a prav posebnim zadovoljstvom. Kljub temu pa položaj v Nemčiji še nikakor ne presojajo optimistično. Tako piše »Matin«: Nemčija je z večerajšnjim volivnim izidom dobila kratkoročen kredit. Odvisno je od nje, da ta kredit sedaj spremeni v dolgoročen kredit. »Petit Parisien« pravi: Nemirneži očitno niso mislili na to, da bi si priborili vladno moč. Večerajšnji rezultat pa pomeni za vlado velik uspeh radi tega, ker tvorijo stranke, katere so zahtevale ljudsko glasovanje, znatno manjšino. Levičarski listi predvsem opozarjajo na velik padec glasov pri narodnih socialistih in komunistih. »Populaire« izjavlja, da je koalicijski Hitler-Stalin izgubil v zadnjem letu 2 milijona glasov. »Quotidien« pravi: Danes se končno vidi, da Hitlerjevi ljudje nimajo pravice, motiti mir Evrope in Nemčije.

»Echo de Paris« izjavlja po intervjuju z ministrskim predsednikom Lavalom, da sedaj po ugodnem izidu pruskega glasovanja ni nobene ovire več za potovanje francoskih ministrov Laval, Briand in Flandina v Berlin. Dne 20. avgusta se sestane francoska vlada v Rambouilletu, letni rezidenci predsednika francoske republike, k izrednemu zasedanju, da določijo podrobnosti o potovanju v Berlin in da se dosedanjim državnim podtajnim Francois Poncet potrdi kot francoski poslanik v Berlinu.

Angleži

London, 10. avg. tg. »Daily Telegraph« piše: Pruska demokracija je izkazala vsej Evropi in Nemčiji veliko uslugo, ker je uničila alianco med narodnimi socialisti in komunisti. Če bi ti dve stranki dosegli uspeh, bil bi to hud udarec za dr. Brüninga, ki se toliko trudi doma in v inozemstvu, da bi pomagal koristim svoje države. S to odločitvijo je Prusija zagotovila Evropi, da hoče storiti vse, kar je v njeni moči, da ohrani stabilnost, ki je največje upanje vsega sveta. »News Chronicle« piše: Izid glasovanja na Pruskem je ogromnega pomena za ves svet. V zadnjih tednih so bili gospodarski temelji Evrope mnogo bolj ogroženi, kot se je splošno vedelo. Poslednje vesti iz Nemčije pomenijo prvi in najvažnejši korak: proč od brezna.

Praga, 10. avg. tg. Češki listi z zadovoljstvom pozdravljajo negativni rezultat pruskih volitev. Skraj v vseh listih se seglasno poudarja, da je ušla Nemčija velikim nevarnostim, ki bi lahko nastala za mir in za mednarodno sodelovanje narodov.

Newyork, 10. avg. tg. »Herald Tribune« piše: To je najveselejša vest, ki je po dolgem času prišla iz zatemnelega dela sveta. Ta rezultat je povečal upanje za zunanjo pomoč. To glasovanje je posebnega pomena za Francijo. Upanje je, da bo francoski ministrski predsednik Laval od tega imel največ dobička. Glasovanje naj pripravi francosko vlado do ponovnega prizadevanja, da omogoči sporazum z Nemčijo.

Banovinska gospodinjinska šola na Mali loki gri St. Lovrenca na Dolenjskem

St. Lovrenca na Dolenjskem.

Te dni je enoletna gospodinjinska šola na Mali Loki končala svoj drugi letnik. Uspeh je bil kar presenetljivo dober. Izmed 21 gojenk jih je 12, to je nad polovico dovršilo z odličnim uspehom, ostalih 9 pa s prav dobrim, dočim je lani bilo odličnjakinj 7, s prav dobrim uspehom 12, z dobrim pa 2; tako da letos niti dobrega niti zadostnega uspeha ni bilo, kaj šele nezadostnega.

Zamisel te šole je izšla še iz bivšega oblastnega odbora, ki je preuredil poslopje in nakupil in pripravil potrebno opremo. Otvorila je pa šola že banovina pod prvim banom, min. inž. Sernecepm 10. februarja 1930.

Šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 31. julija. Gojenke more sprejeti največ po 21. Sprejemajo se kmetijske dekleta srednjih in malih posestnikov, da se pomagata malemu kmetu, ki stroškov za gospodinjinske šole običajnega značaja ne zmore.

Šola je namreč tako urejena, da dve tretjini stroškov za gojenke nosi banovina, gojenka oziroma njeni starši ali oskrbniki pa ostalo tretjino. Zato pa morajo po potrebi pomagati pri obdelovanju posestva. Tako vsaj del banovinskega prispevka za lastnim delom odslužijo in hkrati ohranijo stik s kmetijskim delom in se v njem izurijo in si veselje od njega še pomnože. Zadnje dni, ko so bile sredi izpitov, smo jih kar občudovali. Dve veliki knjižnici njivi pšenice sta jih čakali, da ju požanjejo; vsaka hektar in še čez. In so se spravile nad prvo in v največji vročini ves dan do mraka neutrudno sukale srpove. Pa je precejšen kos še ostal, ki ga je vodstvo odmenilo za naslednji dan. Dekleta pa: nocoj mora pasti, prej se ne ganemo z njive! In so ga z vneto poklestito, nato pa domov veselo pripele, kakor da ves dan niso imele drugega posla kakor zabavo. In z drugo, še večjo njivo se je ljubki prizor ponovil, le toliko je bilo spremembe, da so se po dokončanem utrudljivem delu pred gradom še dolgo razlegali radostni spevi v tiho, pokojno noč. — Večkrat se je te čase primerilo, da je prišel predavatelj izpraševat, da dobi končne reče. Pa so jih z njive poklicali naravnost v predavalnico k izpitu, in je šlo morda prav zato v marsičem bolje, ker se niso utegnile brez potrebe razburjati. Velike važnosti je tudi to, ker dekleta v šoli vzeto stvarino med delom kar mimo grede ponavljajo.

Šola je nastanjena v gradu, ki je bil dolga stoletja last kranjskega plemiškega rodu Widerkernov. Zadnji lastnik je bil Hrvat, major pl. Terbuhovič. Za ženo je vzel zadnjega potomkinjo imenovanega plemiškega rodu Widerkernov, Marjono, ki kot bivša grajska gospa v visoki starosti 85 let še danes v gradu živi in s svojimi plemenitim nastopom na gojenke nehoti svojski učinkuje.

Šola podaja gojenkam pouk v vseh kmetijskih gospodarskih in gospodinjinskih panogah: v poljedelstvu, živinoreji in živinodravstvu, mlekarstvu, svinarstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, celo v vinogradništvu in čebelarstvu, dalje v splošnem kmetijskem gospodarstvu in knjigovodstvu; izmed gospodinjinskih predmetov omenimo: splošno gospodinjstvo, kuhanje, šivanje, krpanje, pranje, pospravljanje, hranosilanje, higieno, bolniško streežbo, nego dojenčkov, vzgojnoslovje; dalje računstvo, perutinarstvo. — Verski vzgoji je določena posebna tedenska ura. Verskim dolžnostim so doslej zadostovale v župni cerkvi v St. Lovrencu; ko se pa v najkrajšem času reši vprašanje stalnega duhovnika, se bo vsa božja služba vršila v ljubki domači

kapelici (iz druge polovice osemnajstega stoletja). Vse hvale vredno je, da banovina s svojimi prispevki omogočuje tudi malemu kmetu, da more navzile današnji težki krizi poslati v šolo svojo hčer in ji tako poskrbeti za dobro gospodinjinsko in gospodarsko vzgojo; saj je naša mala kmetijska gospodinja še neprimerno bolj potrebuje kakor gospodinja na veliki kmetiji, ki ima vsega v izobilju, gospodinja na manjšem posestvu mora pa pogosto z najskromnejšimi sredstvi kriti vse potrebe. Če

Naši izseljenci iz Nemčije v Belgradu

Belgrad, 10. avg. AA. Danes je prispelo v Belgrad predstavništvo naših izseljencev v Nemčiji in sicer: g. Andrej Breznik, predsednik jugoslov. katol. društva v Hochheidenu, Fran Pakovec, predsednik jugosl. katol. društva v Gladbecku, Anton Goncilja, predsednik jugosl. katol. združenja v Gelsenkirchenu, Pavel Bolha, preds. zveze jugosl. delavcev in podpornih društev v Essen-Stefenbergu, Niko Šentjura, preds. jugosl. delavcev in podpornih društev v Besterholdu, Jožefa Logar, blagajnica jugosl. podpornih društev v Scherenbecku ter g. Vladimir Deželich, izaslanec ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje v Düsseldorfu. Omenjeni so krenili iz Düsseldorfa dne 3. avgusta ter spremljali preko Jesenic v Jugoslavijo 200 otrok jugoslov. delavcev iz Nemčije in Holandske. Z njimi je potoval tudi Dragotin Oberžan, izseljeniški duhovnik v Haarlemu ter nemški

Kmetije, pozor!

Belgrad, 10. avgusta. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo tole naredbo:

1. da vsi sreski načelniki preko občinskih oblasti obvestijo ljudstvo, da je bolje in koristnejše za kmetovalce, da ne pripeljejo žita na trg vsega naenkrat ali v velikih količinah, temveč v manjših količinah, da ne pretrpijo izgub,
2. da sreski načelniki preko občinskih uprav ponovijo, da bo država odkupila vso prihodnjo žetev postopoma in v manjših količinah, ker nima dovolj magazinov in skladišč, da bi mogla shraniti vso letošnjo veliko žetev. Država je že v prvem mesecu pokupila od kmetov okoli 30.000 vagonov,
3. da se strogo pazi, da kmetije ne pripeljejo na trg tudi onih količin žita, ki jim je za dom potrebna. Posebno je treba pri tem naglasiti, da bo država pozneje mogla kupovati žito po mnogo višjih cenah in to do 250 Din za 100 kg in še več ter bodo oni, ki prodajajo žito, ki ga rabijo za domačo potrebo, državi po 100 Din za 100 kg morali kupovati isto žito po 250 Din za 100 kg ali še več,
4. ministrstvo ponavlja, da bo pozneje država plačevala vire višje cene kot zdaj, pa je zato rentabilnejše in pametnejše, da se kmetije za zdaj vzdržujejo prodajanja ali da prodajajo žito postopoma in v manjših količinah.

Split, 10. avgusta. Z. V Dalmaciji se je v preteklem letu pridelalo 650.000 hl vina. Od te množine je ostalo neprodano še 180.000 hl.

bi te nad vse hvalevredne banovinske podpore ne bilo, bi si gospodinjinsko izobrazbo mogle privoščiti zopet le hčere bogatih velikih posestnikov, gostilničarjev, trgovcev in drugih denarno trdnih obrtnikov. Zato banovinski upravi za globoko umevanje potreb našega malega kmeta vsestransko priznanje!

V južnih banovinah so nas v skrbi za malega kmeta celo prekosili; marsikje namreč gojenice sprejemajo brezplačno, jih oskrbujejo brezplačno z učili in celo s perilom. Tako se tudi najbolj revnim obisk šole omogoči; saj nekateri mali posestniki, ki bi srečno rad naklonil otroku boljše kmetijsko izobrazbo, niti tega malega prispevka, ki se zahteva, ne zmore.

duhovnik Theodor Tanzendorf, velik prijatelj našega naroda, ki je napravil veliko uslug našim izseljencem in ki dobro obvlada naš jezik. Prispele so iz Nemčije v posebnem vagonu v spremstvu zdravniškarja dr. Metzgerja pod vodstvom gosp. Deželicha. Otroci se vrnejo 4. septembra s posebnim vlakom zopet v Nemčijo. Vlak bo vozil ob 7.30 iz Ljubljane. Zgoraj omenjeni gospodje predstavljajo 75 izseljeniških jugoslovanskih društev s 5000 člani. Deputacija je obiskala danes ministrstvo za soc. politiko in narodno zdravje, ministrstvo za gozdo in rudnike, borzo dela ter ministrstvo za zunanje zadeve. Obvestili so naše merodajne kroge o jugoslovanskem kvalificiranem delavstvu v Nemčiji, ki se želi vrniti v Jugoslavijo. Vsi delegati so bili danes na Avali, kjer so položili venec na grob Neznane junaka.

Novi potni listi

Belgrad, 8. avgusta. AA. Ministrstvo za notranje zadeve je predpisalo nove knjižice za potne liste. Po naredbi ministrstva bodo izdajale upravne oblasti v vsej državi nove knjižice za potne liste začeti od 1. septembra, ko stare knjižice izgubijo veljavo. Po sporazumu med ministrstvom za notranje zadeve in ministrstvom za zunanje zadeve bodo kraljevska poslanstva v inozemstvu začela izdajati nove knjižice v evropskih državah začeti od 1. septembra v ostalih pa od 1. oktobra.

Kongres obrtnikov

Belgrad, 10. avg. Z. 16. t. m. se vrši v Belgradu kongres obrtnikov in industrijev usojarske stroke iz cele države. Obenem s kongresom bo prirejena tudi razstava. Znižanje vožnje po železnicah je že dovoljeno. Do sedaj se je prijavilo za ta kongres neverjetno veliko udeležencev.

Belgrad, 10. avg. Z. Za povzdigo obrtnih drug je belgradska obrtna zbornica pokrenila veliko akcijo. Merodajni faktorji so obljubili s svoje strani pomoč za napredek združen. Oblasti so pričele proučevati istočasno tudi zavarovanje obrtnikov.

Berlin, 10. avgusta. AA. Brüning in Curtius sta se vrnila iz Rima.

Cuba, 10. avg. AA. Vlada je prišla na sled obirni zara-

Vzroki gospodarske krize

V gospodarstvu uravnava cene ponudba in povpraševanje, v izjemnih razmerah tudi država. Običajni regulativ gospodarstva je samo prirodni zakon ponudbe in povpraševanja, in da bi bil ves svet ena gospodarska skupina, bi cene vseh predmetov po vsem svetu težile k popolnemu izenačenju, ker bi se gospodarske dobrine prosto prelivale iz kraja v kraj, iz države v državo. Ker pa je svet razdeljen v politične skupine in te zapirajo svoje meje s carinami, se cene od države do države zelo razlikujejo in z visokimi carinami umetno razvijajo v državah tudi liste veje narodnega gospodarstva, za katere ni sicer dan naraven pogoj v državni sami. Vsi tedaj mora konsument v takšni državi domače blago dražje plačati, kakor bi ga v primeru, da bi bil dovoljen uvoz od drugod, kjer se to blago ekonomsko ceneje producira.

Po svetovni vojni so se zelo spremenile politične in gospodarske skupine. Nastale so iz velikih držav male in spremenile so se tudi gospodari na svetovnih trgih. Poleg tega se je Rusija gospodarsko skoro povsem zaprla ter postala sama mogočen producent. Zgubljeni sta tudi Indija in Kitajska vsaj za nekaj časa kot odjemalki industrijskega blaga. To bi bili nekakšni politično-zemljepisni činitelji današnje gospodarske krize. Zguba velikih svetovnih tržišč, ki jih je povzročila vojna ter politične in socialne revolucije, ter zastoj producirane blaga, ki je vključeno s carinami na svoje mesto in mu je pot do konzumenta zaprla, sta mnogo pripomogla nadprodukciji. Toda, ko govorimo o nadprodukciji, ne smemo pozabiti na konsumenta.

Splošno kaj radi pripisujemo gospodarsko krizo nadprodukciji. Toda nadprodukcija je samo relativna, to se pravi, danes preveč proizvajamo v primeri s kupno močjo konsumenta. V resnici bi producirano blago človeštvo še vedno lahko konsumiralo, ako bi mu bila dana možnost, da si ga nabavi. Svetovni pridelek žita n. pr. še zdavnaj ne presega človeške potrebe. Toda kljub temu ostaja žito v zalozah, in sicer radi tega, ker je konsument radi denarne stiske prisiljen varčevati tudi pri hrani. Kdor torej hoče odpraviti nadprodukcijo, ta mora najprej dvigniti kupno moč konsumenta. Zalibog hodijo velekapitalisti drugo pot in skušajo ublažiti krizo v svojih podjetjih z znižanjem plač delavstva. To se je prav te dni zgodilo tudi v Trbovljah. Splošno ostajajo kapitalisti gluhi za resnico, da dobro plačani delavec več konsumira in s tem direktno podpira razvoj industrije.

Glavni konsument industrijskih predmetov je pri nas pač kmet, ker tvori tudi številčno ogrode našega naroda in naše države, ki je predvsem agrarna. Če bo kmet več zaslužil, to je, ako ne bo oddajal svojih pridelkov z zgubo, bo več konsumiral in lažje plačeval davke. Naš kmet je radi padca cen kmetijskih pridelkov zašel v takšno ubožstvo, da so v nevarnosti vse naše male kmetije, ako jim država ne prihrani na pomoč.

V izrednih gospodarskih razmerah države vselej priskočijo na pomoč ogroženi veji narodnega gospodarstva z izrednimi ukrepi. Da živimo v takšnih nenormalnih razmerah, je država pokazala s tem, da je regulirala žitni trg in določila minimalne cene za žito. Pa tudi primer z mesno trgovino v Sloveniji, kjer boljše organizirani mesarski stan skuša zgubo na dobičku, ki mu jo je prineslo oblastveno dekretirano znižanje cen mesa, vreči na kmeta, ki se ne more postaviti v bran s krepko organizacijo, dokazuje, da je nujno potrebna državna pomoč. Breme gospodarske krize naj teži na plečih najnižje plasti, to je geslo gospodov, ki so si v času konjunkturo že napolnili žepe. Kakor so se za žito postavile minimalne cene, tako naj bi se tudi na en ali drugi način uredil trg z drugimi poljskimi pridelki našega kmeta, ker bi s tem ne pomagali samo malemu številu veleposesnikov, temveč ogromni masi našega ljudstva.

Toda tudi kmet si mora skušati sam pomagati, in sicer po organizaciji. Vsi stanovi so bolje organizirani kot kmetijski. Brez čvrste organizacije je minimaliziranje kmetijskih pridelkov neizpeljivo, ker bi se pri tem okoristili predvsem tisti, ki bi prvi uleli, in bi ostali trpel škodo. Temu namenu bodo lahko ustrezale naše združne organizacije. Lahko bi se uredile tudi državne oddajne centrale. Takšna zadruga se je osnovala letos v Kranju pod imenom »Okrajna kmetijska zadruga«, ki nekaj mesecev prav dobro uspeva. Kmetove zaloge bi se po teh zdrukah skupno prodajale.

Dokler bo v naših sosednjih državah vladalo takšno gospodarsko mrtvilo in dokler se tudi politične strasti po svetu ne umirijo, ne moremo pričakovati pomoči za naše gospodarstvo od zunaj. Prav radi tega moramo urediti naš notranji trg. Pri tem naj velja geslo: Breme gospodarske krize se mora razdeliti sorazmerno enako med vse sloje našega naroda. Kot agrarna država moramo imeti vselej pred očmi kmeta, in sicer malega kmeta. Kmet mora ostati na svoji zemlji svoj gospod. Takšen kmet bo dober državljan, ostal nam bo edina opora v času morebitnih socialnih prevratov, bo pa tudi kot vojak v primeri potrebe znal braniti našo zemljo pred tujcem, ker bo njegova.

Italijani se vračajo

Rim, 10. avg. Z. »Giornale d'Italia« poroča, da je iz Newyorka odpotovalo v Italijo z neko ladjo 1100 italijanskih emigrantov, po večini žen in otrok. Vračajo se v domovino, ker jim radi težke krize ni več mogoč obstanek v Ameriki.

Iz športnih krogov

Zagreb, 10. avg. Z. Govori se da bo HASK imel te dni izredno sejo, na kateri bo izvolil novo upravo, bo pa tudi kot vojak v primeri potrebe bivši glavni ravnatelj Jugotiska, podal ostavko.

Alkohol in brezposelnost

Newyork, 10. avg. AA. Federacija delavcev je poslala predsedniku Hooveru predstavko, v kateri z ozirom na vladajočo brezposelnost predlaga spremembo zakona o prohibiciji, tako da se dovoli fabrikacija in prodaja vina in piva. Na ta način bi velik del sedmih milijonov brezposelnih, kolikor jih je zdaj v Ameriki, prišel do zaslužka.

Zadoščenje Vilharju na Planini

Planina, 9. avgusta.

Za žalitev, ki jo je povzročil Vilharjevemu spomeniku pretirani italijanski nacionalizem s tem, da je oskrnil njegov spomenik v Postojni, smo Slovenci dali danes temu zaslužnemu možu, odločnemu narodnemu borcu, požrtvovalnemu delavcu in priljubljenemu pevcu ter skladatelju zadoščenje ter s tem vnovič počastili njegov spomin. Danes se je vršilo na Planini, rojstnem kraju Miroslava Vilharja, odkritje spomenika, ki stoji pred Vilharjevo rojstno hišo. Pred 14 dnevi smo odkrili spomenik drugemu možu, Vilharjevemu prijatelju in velikemu slovenskemu ideologu Francu Levstiku, danes pa narodnemu preroditelju Notranjske Vilharju.

Proslava svečanega odkritja Vilharjevega spomenika se je izvršila na zelo svečan način. Na slovesnost je prihitelo občinstvo od vseh strani, največ seveda iz Notranjske, kolikor je uživa svobodo v naši državi, medtem ko iz slovenskih krajev na drugi strani seveda niso mogli priti, da bi radi, zlasti naši vrli Postojnčani, med katerimi je Vilhar tako dolgo živel. Pač pa je bila prav častna udeležba iz Ljubljane in iz ostalih slovenskih krajev.

Proslava se je pričela v soboto zvečer z bakljado pred Vilharjevo rojstno hišo. Nato se je vršila akademija, pri kateri je pozdravil prisotne predsednik prireditelnega odbora g. Josip Blažon, pevski zbor je zapel nekaj Vilharjevih ponarodnih pesmi. Tajnik odbora, šolski upravitelj g. Alojzij Urbančič je očrtal v daljšem govoru življenje in pomen Miroslava Vilharja. Sledile so zopet deklamacije in petje Vilharjevih pesmi.

Danes v nedeljo pa se je proslava pričela ob 5 jutraj, ko je izvršena godba cerkniških gasilcev priredila budnico. Planina se je za slavlje prav krasno opremila. Številni mladi, s cvetjem in zelenjem okrašene hiše ter narodne zastave so dajale prav pestro sliko. Že v zgodnjih jutranjih urah so pričeli prihajati gostje, ali peš ali s kolesi, avtomobili in s kolesarji. Po Planini je zavladala veselica živahnost.

Ko je došel jutranji vlak iz Ljubljane, se je razvil skozi Gorenjo in Spodnjo Planino krasen sprevod, v katerem so sodelovali zlasti gasilci iz vseh bližnjih notranjskih krajev, dalje gasilska godba, Sokoli, gorenjske in belokranjske noše, deputacija Prosvetne zveze z zastavo, zastopniki raznih oblasti, korporacij ter občinstva.

V podružnični cerkvi v Spodnji Planini je bila ob 11 dopoldne služba božja, pri kateri je krasno prepeval pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice. Po službi božji se je ljudstvo zgrnilo okoli Vilharjevega spomenika, častni gostje pa so imeli prostor na tribuni.

Slovesnost je otvoril predsednik g. Blažon, ki je pozdravil prisotne, za njim pa je pozdravil gosp. Urbančič razne častne zastopnike, tako logaškega okrajnega glavarja g. Tekavčiča, ki je zastopal g. bana, zastopnika vojske kapetana Iliča, rektorja univerze dr. Alfreda Šerka, ljubljanskega župana dr. Dinka Puca, ministra n. r. Ivana Hribarja, dekana cerkniškega in planinskega okraja g. Josipa Juvanca ter razne odlične kulturne delavce, ki so slavnosti tudi prisostvovali.

Slavnostni govor je imel prof. Josip Puntar, ki je sam Notranjec. Njegov govor je bil globok in zelo čustven ter so mnogim prišle solze v oči. Izvajal je približno med drugim:

»Slovenci! Oprostite mi, da ne morem povedati tega, kar bi rad, zakaj meja je v bližini. Res stoji v bližini mejniki, ali še bolj trdno stoji ena reč, v katero je veroval Vilhar, ki ga sedaj slavimo: To je vera v našo bodočnost, vera v naš materinski jezik! Čustva in ideje, ki navdušujejo nas, so navduševale tudi Vilharja, ki je raje presedel 4 mesece v ječi, kakor pa da bi pustil poniževati Slovenstvo. Dva ali tri tisoč let se ne napravi kulture, ne napravijo je niti kanoni, napravi jo notranja globina, naša kultura je naša lepa pesem, in kjer je ta, tam je moč. Slovenska kultura je mlada in to je njena moč. Stari kulturi je prejel zapisan spomin. Danes se borimo za duhovno prenovljenje sveta, za svojo novo bodočnost, danes imamo priliko, da se zopet opremo idej Miroslava Vilharja in slovenske misli. Čeprav smo majhni in čeprav bi nas radi drugi zatajili, ali tu smo in Bog nas vidi, da ve, da smo.

Pevski zbor Glasbene Matice je zapel nato Jenkovo »Molitev«, z logaškim pevskim zborom pa pesmi »V spomin Miroslavu Vilharju«, »Slovenec, Srb, Hrvat«, »Jadransko morje« in »Po jezercu«.

Zatem je pozdravil zbrane še okrajni glavar g. Tekavčič, šolski upravitelj g. Urbančič pa je imel dolg in izčrpen govor o Vilharju in njegovem pomenu. Nato je govoril še pisatelj g. Matičič v imenu bojevnikov, ga. Marija Jančeva pa v imenu Slovencev v Ameriki, ki so v glavnem prispevali za ta spomenik. Pred spomenik so položila razna društva vence, tako Prosvetna zveza, JUU, Soča, Logaško pevsko društvo, Narodna strokovna zveza, Planinsko pevsko društvo, Primorska mladina, občina Planina in prireditveni odbor. Slavnost je zaključil v imenu občine predsednik in podžupan g. Blažon, ki je sprejel spomenik in varstvo občine.

Slavlje so brzojavno pozdravili prosvetni šef g. Mazl, g. Lavrenčič in g. dr. Josip Tominšek, ki je pred 25 leti imel slavnostni govor ob odkritju v Postojni. Po slavlju se je vršil za častne goste banket v restavraciji ge. Peliconove, popoldne pa ljudska veselica na nekdanjem Vilharjevem vrtu.

Lepo gasilsko slavlje v Krškem

Krško, 9. avgusta.

Danes se je tu vršila impozantna manifestacija gasilstva, združena s proslavo 60 letnice gasilskega društva v Krškem in blagoslovitve nove motorne brizgalne.

Slavnost se je pričela že v soboto zvečer, ko se je mesto temeljito okrasilo za gasilsko slavnost. Zvečer se je vršila po mestu zelo dobro uspeša bakljada v spremstvu krške godbe. Tudi hiše so bile razsvetljene z lučicami in balončki. Gasilci so priredili bakljado in serenado kumici gospe baronici Leopoldini Lazarini. Med serenado so pokali topiči in švigale rakete. V imenu kumice se

društvo. V prirediteljskih besedah se je zahvalil vsem darovalcem in prijateljem društva. Načelnik posavske gasilske župe g. Rihard Engelsberger je z lepim govorom razložil gasilsko idejo. Gasilstvo je armada miru, nesebičnosti in idealnih ciljev človekoljubja, armada, ki ohranja v veliki meri narodno premoženje. Vsi govorniki so želi veliko odobranje.

Gasilci so še posebej počastili spomin svoje dobrotnice g. Hočevarjeve. Pod vodstvom župnega načelnika g. Engelsbergerja so položili na grob pokopnice krasen šopek cvetov.

Na slavnostni seji, ki jo je vodil načelnik g. Glogovšek, je bila z navdušenjem sprejeta udanost

Na trgu v Krškem po defilaciji gasilcev. (X) G. kumica baronica Lazarini in načelnik gasilske župe g. R. Engelsberger.

je gasilec zahvalil njen g. sin, ki jih je povabil na čašo pive. Med tem pa se je vršil »Pri Jermanu« zelo dobro uspel zabavni večer.

Davi je slavnost pričela že ob pol 5, ko so brambovci priredili budnico. Vreme je bilo krasno, zakaj sv. Florijan je krškim gasilec zelo naklonjen.

Ob 10 dopoldne se je po mestu razvil krasen sprevod. Na čelu sprevoda so bili praporci iz Ljubljane, Trbovelj in Rajhenburga ter krška godba. V sprevodu je bilo nad 350 uniformiranih gasilcev. Nad vse častno je bilo zastopano matično I. prostovoljno gasilsko in reševalno društvo Ljubljana-mesto. V sprevodu je namreč korakalo 18 mož ljubljanskega gasilstva pod vodstvom poveljnika g. M. Bžanca. V sprevodu so korakali zastopniki trboveljske, kozjanske in šentjernejske gasilske župe ter društva Krško, Leskovec, Brežice, Rajhenburg, Videm ob Savi, Sevnica, Veliki Podlog, Raka, Veliki Obrež, Bučka itd. Zelo častno so bili zastopani tudi arnatski gasilci, tako samoborska in brdovaška župa. Načelnik gasilskega društva v Laduču g. Jurčec je tudi počastil prireditelje. Ob špalirju tisočglave množice je sprevod krenil v cerkev, kjer je daroval mestni župnik g. Filipič tiho sv. mašo.

Po službi božji se je izvršila slovesna blagoslovitev nove velike motorne brizgalne, ki jo je blagoslovil g. župnik. V svojem dovršenem govoru je čestital Krškemu k 60 letnici obstoja društva in k novi motorni brizgalni. Spominjal se je tudi velike dobrotnice gasilcev, blagopokojne gospe Marije Hočevarjeve. Po župnikovem govoru je načelnik domačega društva g. Lovrene Glogovšek razložil zgodovino društva in omenjal vse zaslužne činitelje za

na brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru. Gospej kumici, baronici Lazarinijevi, in občinski hranilnici v Krškem, ki je z znatnim zneskom omogočila nakup motorne brizgalne, pa sta bili podeljeni častni diplomi.

Med tem so se gasilci zbrali k defileju, ki se je v vzornem redu vršil pred okrajnim glavarstvom. Gasilci so defilirali pred gospo kumico, župnim načelnikom g. Engelsbergerjem, zastopniki oblasti in drugimi odličnimi osebnostmi. Zatem se je vršil slavnostni banket, pri katerem je izvršeno igral krški salonski orkester pod vodstvom g. banskega svetnika Joška Pfeiferja. Popoldne se je razvila na obali Save krasno uspeša gasilska veselica.

Krškim gasilec h krasno uspeši slavnosti čestitamo!

Murska Sobota

Poroka. V soboto zvečer je gosp. kanonik I. Szlepecz poročil g. zdravnika dr. Mirka Sesardič iz Maribora in gđ. Bózi Mesarič, edino hčerko ugledne in splošno priljubljene Mesaričeve družine. Obilo sreče!

Zastrupljenje krvi — smrt. 53letna Marič Alojzija, se je zbodla na trn. Mala ranica je povzročila usodne posledice. Zastrupila se je kri in je bila vsaka pomoč brezuspešna. Žena je med silnimi bolečinami izdihnila.

Vihar — toča. V soboto popoldne je nad okolico divjal hud vihar. Sledil mu je silen naliv. Ponekod je padala tudi precej gosta toča.

Vaše zdravljenje je uspešnejše
ako Vaše srce in živce varuje

KAVA HAG

Slovesna blagoslovitev koč na Sveti gori

Sv. gora, 9. avgusta.

Deževno vreme pred nedeljo je kot nalašč očistilo ozračje in umilo naše hribe, gore in planine, tako da se je današnja nedelja iz noči prerodila vsa bolj čista, bela, polna božjega solca in azurne nebesne modrine brez najmanjšega oblaka. Ze na predvečer v soboto so pohiteli na sv. goro nekateri planinci, v nedeljo pa je bila sv. gora podobna mravljišču. Od vseh strani so jo planinski romarji ubrali veselo na goro, prihitali so naši bratje Hrvatje iz

Vel. kralja Alepsandra in našo lepo domovino. — Nato je v imenu osrednjega društva govoril predsednik g. dr. Pretnar, ki je na tem velikem uspehu čestital podružnici, osobito pa starešini Tomažinu, odbornikom glavarju Podboju in notarju dr. Krevlju, katerim gre glavna zasluga, da je bila ta koča zgrajena. — Povdaril je še posebno, da je ravno litjska podružnica tista, potom katere so se utrdile prijateljske vezi hrvatskih planinarjev, ki kaj radi posejajo naše srednje gorovje v Zasavski

Koča na Sveti gori. — V ozadju Mrzlica in Javor.

Zagreba, močno so bili zastopani ljubljanci, glavno romanje je slo iz Litije, Zagorja in Smartna, največ prijateljev pa je dala svetogorska okolica, tako da je bilo zbranih najmanj 2000 ljudi okoli nove koč. Ob pol 11. so odšli vsi v sprevodu k svetogorski cerkvi, kjer je na prostem daroval sveto mašo domači župnik g. Nace Zganjar, ki je imel jedrnatu priložnostno pridigo o našem Zveličarju — romarju — turistu, katero je zaključil s pomembnimi besedami, da nas vse čaka še najvažnejša tura — pot v večnost, na katero moramo biti vsikdar dobro — najboljše pripravljene, ne z jedajo in pijačo, ampak z dušno hrano. — Pri sv. maši je svirala rudniška godba iz Zagorja.

Po sv. maši, kateri so pobožno prisostvovali vsi gostje, se je razvil lep sprevod nazaj k novi koči, katero je slovesno blagoslovil naš domači župnik, ki je po cerkvenem opravilu v imenu taranov častital litjski planinski podružnici k zgradbi te lepe planinske postojanke z željo, da bi to kočo in vse njene prebivalce vezale z sosedo — cerkvijo kar najiskrenejše srčne vezi. — Nato je burno pozdravljen povzel besedo načelnik litjske podružnice, si volasi sin naših gor g. dr. Ferdo Tomažin, ki je predvsem pozdravil predsednika osrednjega društva g. dr. Pretnarja, podpredsednika hrv. plan. društva prof. Boteja, zastopnika Sljemena g. Jakšiča, nadzornika podružnic dr. Seniorja iz Maribora, g. Pučnika iz Ljubljane, g. Rud. Badjuro itd. Ob gromkem ploskanju je zaključil svoj govor z zdravico na Nj.

dolini in so v zadnjih letih postali redni gostje tudi naših planin. — Ob zaključku svojega govora, ki je bil nagrajen z živahnim ploskanjem, je želel litjski podružnici, da gre po tem potu naprej in zgradi čimprej na svojem teritoriju nova planinska oporišča.

Nadzornik planinskih podružnic sodnik dr. Senior je ugotovil, da pri gradnji koč v letošnjem letu prednjači litjska, ki je kot prva otvorila svojo res krasno kočo ter upa, da ji kmalu slede koča na Mrzlici, dalje na Lisci, končna dela se izvršujejo pri Trilerjevi koči v Logarjevi dolini, na Pohorju pa končujejo svojo 6 stavbo i. s. Ribniško kočo, tako da je letošnje leto v tem pogledu rekordno. — Podružnici je dalje čestital k velikem uspehu v imenu hrv. plan. društva prof. g. Bote, ki je ob viharjem ploskanju pozdravil vse navzoče v imenu zadržanega predsednika prof. Pasarička, v imenu Sljemena g. Jakšič, nadzornikov namestnik g. Pučnik iz Ljubljane, v imenu podružnice Trbovlje g. Hauck. — Nato se je razvilo nepriljudno planinsko rajejanje, ki se je dostojno končalo ob nastopu mraka. — Neumorno je svirala rudniška godba iz Zagorja, ki je to domače slavlje še bolj povzdignila. — V sotorih so neumorno stregle litjske in zagorske dame, katerim gre hvala, da je bilo obilo dobre in cenene jedade. Prireditelji pa so kronani z moralnim in gmotnim uspehom, h kateremu resnično čestitamo, ker je s tem vsaj malo poplačan njihov veliki napor in trud.

Zrtev redukcije TPD

Is obupa, ker je bil odpuščen, se je obesil

Kočevje, 10. avgusta.

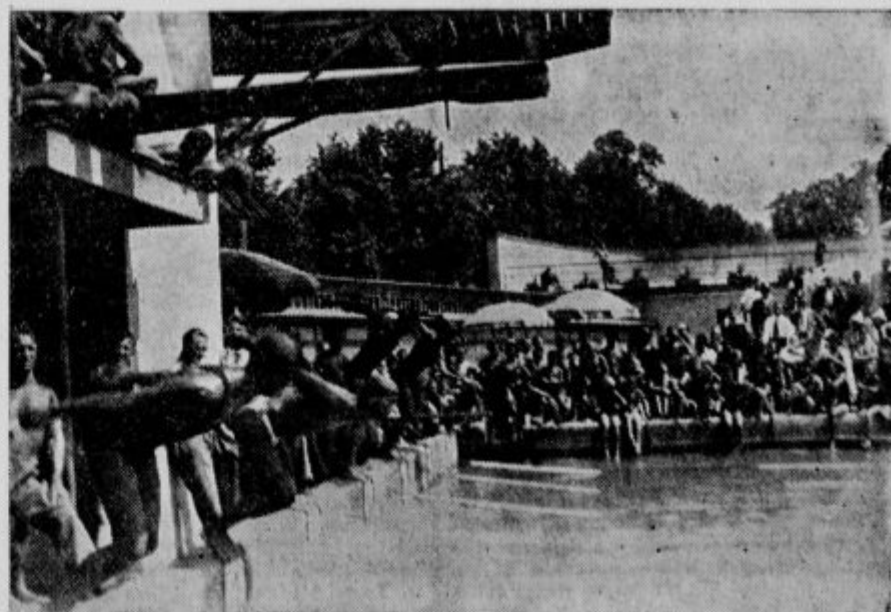
V nedeljo popoldne se je po našem rudniku kakor tudi po mestu bliskovito raznesla vest, da so v gozdičku blizu cerkvice Corpus Christi otroci našli obešenjaka. V obešenjaku so ljudje iz rudnika spoznali 47 letnega rudarja Ivana Pavliča. Sicer je bilo pri obešenjaku težko določiti identiteto, ker je bil obraz že močno razjedan in izgnil. Vendar so po drugih znakih, zlasti po obleki, dognali kaj hitro, da gre za imenovanega delavca.

Ivan Pavlič je bil 15 let uslužben kot rudar pri TPD. Bil je povsod znan kot izvrsten delavec, ki so ga lahko porabili, kjerkoli je bilo treba. Med svojimi tovariši je bil zelo priljubljen, ker je bil vedno vedrega lica in je čestokrat zabaval svoje tovariše, ko so prišli utrujeni od težkega dela s šita. Poročen ni bil, vendar je čestokrat pripovedoval, da mora rediti svojo staro mater.

Zadnja redukcija rudarjev na našem rudniku je mnoge, zlasti starejše delavce hudo zadela. Ne-

kateri so bili zaposleni na rudniku še delj časa, kakor imenovani Pavlič. Redukcija je zadela tudi Pavliča nad vse bridko. Videl je za seboj vso dolgo pot petnajstih let, ki jih je pustil na rudniku v delu. Vendar je hotel poskusiti tudi drugod svojo srečo. Šel je v Bosno, da bi si tam poiskal dela, ki ga pa ni dobil. Razočaran je prišel zopet domov, kjer je delal nekaj časa pri drobljenju gramozov. Ko je tudi tam izgubil delo, je obupal nad življenjem in sklenil, da ga konča. Pred smrtjo je napisal še pismo, v katerem je zapisal, da mu je rudnik vzel mladostna leta, pa naj še življenje konča blizu rudnika.

Vest, da se je obesil nesrečni Pavlič, ki je bil dobro znan med svojimi tovariši, ki so še ostali na rudniku ob zadnji redukciji, je globoko pretresla vse rudarske družine, TPD pa lahko vidi, kakšne posledice rodi nesocialno izrabljanje delavskih moči, katere po dolgih letih zaposlitve enostavno odpusti, ne da bi jim dala kakršnokoli odpravnino.

Plavalne tekme za državno prvenstvo — Start na 200 m, kjer je proti pričakovanju zmagal Sever (Mirija).

Gospodarski razvoj ribniške doline

Sušak postane gospodarsko zaledje našim krajem

Ribnica, 9. avgusta.

Zivinorejska zadruga v Dolenji vasi, katero je ustanovil in jo še vodi neumorni javni delavec, dolenjevaški župnik g. Karel Škulj, je zadnje čase začela z intenzivnim delom, da dvigne gospodarstvo v ribniški, dobropoljski, hinski ter kočevski kotlini. V to svrhu je ustanovila najprej v Kočevju svojo mlekarino in delavsko kuhinjo, katero zalaga z živili in z mlekom in prvi vrsti dolenjevaške fara. Voditelj Zivinorejske zadruge v Dolenji vasi, ki so videli dober razmah svojega dela že v prvem početku, so začeli misliti na to, kako bi svoje delovanje razširili v taki smeri, da bi imelo od tega materijalne koristi prebivalstvo vseh teh krajev. Župnik g. Karel Škulj je po dolgoletnih izkustvih videl, da bi bil Sušak najprimernejši trg za poljedelske proizvode naših krajev. Tako je prišlo po pogajanjih z nekaterimi gospodarskimi krogi na Sušaku do ustanovitve podružnice mlekarne na Sušaku. S 1. avgustom je začela Zivinorejska zadruga v Dolenji vasi svoj tržni promet s Sušakom, ki že v prvih začetkih kaže, da je bil načrt, napraviti Sušak ter obsejna primorska mesta za naš trg, posrečen.

Zivinorejska zadruga si je nabavila v to svrhu moderen tovorni avtomobil, s katerim je prišla prevažati živila na Sušak. Sedaj v jeseni bo vsa ribniška kakor tudi dobropoljska kotlina mnogo zaživelja pri prodaji agrarnih produktov. Za čimbolj ugodnejši promet z mlečnimi produkti je Zivinorejska zadruga v Dolenji vasi ustanovila tudi v Fari pri Kolpi svojo lastno mlekarino, od koder pošilja dnevno sveže mleko na sušaški trg. Da se podjetje čimbolj razmahne, namerava ista zadruga zgraditi v Dolenji vasi moderno mlekarino z vsemi potrebnimi preparati, posebno še s hladilnimi napravami ter aparati za pasterezacijo mleka.

Vse to dela Zivinorejska zadruga v Dolenji vasi brez sleherne podpore od strani banovine, vendar pa je morala za izvedbo svojega velikega načrta najeti skoraj četrt milijonsko posojilo za

investicije, katerega pa upa zadruga v najkrajšem času amortizirati.

To podjetje bo za naše kraje postalo velikanskega gospodarskega pomena. Na eni strani se bo našel na ta način dober trg za agrarne produkte, na drugi strani pa se bo s tem prebivalstvo navajalo k čim intenzivnejši živinoreji. Ljudje že sedaj izjavljajo, da bodo radi tega odprodali konje, si nabavili dobro pasmo govedi in s tem dvignili produkcijo živinoreje. Zadrugarji upajo, da bodo že lahko v enem letu odpošiljali iz ribniške, dobropoljske in hinske kotline okrog 2000 litrov mleka dnevno na trg na Sušak.

Kakor smo želi, je Zivinorejska zadruga tudi že v pogajanjih z Reko ter obmorskimi istrskimi mesti, tako da se bo v kratkem času razširil trg tudi na te kraje. Avtomobili, ki bodo vozili iz naših krajev mleko, živila in živino na Sušak, se bodo nazajgrede vračali natovorjeni s kolonijalnimi blagom.

Akcijo Zivinorejske zadruge v Dolenji vasi so pozdravili tudi Hrvatje od Kolpi, ki so že proslili zadrugo, da bi jih priključila v območje svojega delokroga. Tudi Sušak sam je toplo pozdravil delo te zadruge, ker bo na ta način preskrbljen z dobrim mlekom, ceninimi živili in mesom.

Načrt, ki ga je že začela izvajati dolenjevaška Zivinorejska zadruga pod vodstvom župnika gospoda Škulja, je idealno lep. Do sedaj so bili kraji okrog Ribnice, Dobropolje, pa vsekoli do Kočevja in Kolpe radi občutne lesne krize zelo prizadeti in osiromašeni. Sedaj bo zadruga v svojem delokrogu prožila možnost, da se gospodarsko restavirajo in še bolj dvignejo. Domače prebivalstvo ne ve, kako bi se v dovoljni meri zahvalilo svojemu bivšemu poslanecu Škulju, ki posveča dan za dnem pažnjo svojemu okraju, da bi ga čimbolj gospodarsko dvignil. Če se bo ta veliki načrt Zivinorejske zadruge v celoti posrečil, bo to postalo podlaga za svetloč gospodarski razvoj naših krajev, ki so že na glasu, da stanujejo na njih pridni in marljivi ljudje.

jona dinarjev. Katera občina je danes v stanju, razpolagati s tako vsoto, čeprav bi šla v gospodarsko korist?

Zato prebivalstvo občin, ki so zainteresirane na tem, ali se izvede banovinski načrt elektrifikacije ali ne, pazno zasleduje borbe trboveljske premožkopne družbe, da vrine glavnim krajem svoj tok.

Kakor je »Slovenec« **že poročal, se je kočevska mestna občina odločila, da zavrne ponudbo trboveljske družbe in sprejme ponudbo, stavljeno od banovine. Trboveljska premožkopna družba je radi tega napravila pritrdbo na bansko upravo v Ljubljani. Z njo vred se je pritožilo od vseh gospodarjev, ki jih je v mestu samem preko štiristo, petnajst ljudi. Iz tega se vidi, da je TPD mnogo, veliko na tem da spravi v svoj delokrog še elektriko kot nov vir pridobivanja.**

Mislím, da banska uprava v Ljubljani ne bo prav nič pomišljala, kako bo odločila. Proti tej pritožbi vlada med tukajšnjim prebivalstvom veliko ogorčenje. Ljudje zlasti po dobropoljski, velikolaški in ribniški dolini se namreč zavedajo, da so nastopili sedaj zanje važni trenutki, od katerih zavisi razvoj obrti in industrije v teh krajih, s čemer je v zvezi seveda tudi ljudsko blagostanje. Povsod vlada mišljenje, da je naš narod, zlasti naše delovno ljudstvo priklopalo trboveljski že preveč težkih milijonov in da je sedaj čas, da vsaj nad elektriko gospodarimo sami. Saj so naše deročke reke slovenske, ki naj ženejo le slovenske turbine!

Kako je v Nadlesku

Naši pogorelci zelo pridno obnavljajo pogorišče. Skoro vse hiše imajo že novo streho tudi že nekaj hlevov in skednjov. Gradi se ognja varno, s požarnimi zidci in prezidki, krije z opeko. Okoličani radi pomagajo z kamenjem, vožnjo in krmo. Skrbí pa pogorele, kako bodo plačali, ker so bti mnogi že prej zadolženi. Popolnoma zaupajo oblastem in odboru, pa tudi dobrim ljudem, — so za vse hvaležni in pa složni med seboj, dasi vedo, da bo danes, ko je splošno pomanjkanje zasluzka in dosti požarov težko spraviti skupaj izdatno podporo. Zanašajo se najbolj na sosedne vasi in občine za blago, pa na zbirko po občinah in župnijah za denar. Seveda tudi od oblasti upajo kaj dobiti. Kajti nič bi jim ne bilo pomagano, če bi zgradili domove le za druge, ki bi jih na dražbi kupili. Zdej Nadleščane love zavarovalni agenti; nekateri bi jih radi zavarovali za stvari, ki jih še nimajo in za več, kakor so vredne. To pa je sleparija, ker po požaru ne bi zato nič dobili, le plačevali bi in agente redili. Vzajemna zavarovalnica je iz plačala zelo ugodno. Domoljubovih podpor po 2000 Din dobi pet pogorelcov, ki so jim pogorele hiše s pohištvo in so plačali v januarju za celo leto naročnino.

Da je Srbohrvatom ko vsakdanji kruh potreben primeren in dobro sestavljen pregled slovenskega slovstva, je brez nadaljnega jasno in razumljivo. To posebej danes, ko se že ljudsko-slovska mladina (ali vsaj morala bi se) v srbohrvaških krajih učí slovenščine, a v slovenskih srbohrvaških. Stiki med posameznimi literaturami so še bolj živi v srednji štoli, da o univerzi in njenih potrebah in zahtevah (še danes v Belgradu nimamo stolice za slovenščino!) sploh ne govorim. Dočim je za ljudsko šolo dovolj, če ima učitelj primerno pregledno knjigo slovenske književnosti in ta ali oni važnejši pasus učencem prebere ali pa celo narekuje in med tem ko mora akademiku na vseučilišču biti dostopna vsa podrobna slovska (izvirna) literatura, je v najslabšem položaju srednješolec, ki na eni strani ne more biti zadovoljen s suho in bogve iz katere knjige povzeto profesorjevo besedo, a na drugi v večini slučajev še ni sposoben, da bi si sam, na studencu, v izvirnih študijah, poiskal potrebnega in rabljivega materiala. To potrebo je uvidela gdč. Ljubica S. Jankovič in po svojih sposobnostih in uvidenosti sestavila knjigo »Iz slovenske književnosti« **(prva izdaja 1929), ki je do danes prvi, vsaj deloma zadovoljujoči pregled slovenske literature v srbohrvaščini, namenjen srednješolskemu dijaštvu. In v tem ji gre iskrena pohvala.**

Posebno zanimivi so odlomki iz starih slovenskih pisanih spomenikov (iz Brziških spomenikov) in iz reformacijske in katoliške književnosti (zastopani Trubar, Hren, Pohlina). Od pesnikov so citirani Trubar, Hren, Pohlina. Od pripovedi so citirani Vodnik z Zdravljico in Ilirijo oživljeno, Prešeren s celo vrsto sonetov in s Krtom v originalu, Levstik, Jenko, Stritar, Gregorčič, Askerc, Kette, Mun-Aleksandrov, Zupančič in Fran Albrecht, od proznih piscev pa: Levstik, Jurčič, Stritar, Tavcar, Kernik, Kvedrova, Prijatelj, Cankar, Finžgar, Meško, Pregelj in Vladimir Levstik.

Neznanec utonil

v Gruberjevem prekopu

Ljubljana, 10. avgusta.

Na skrivnost in dosedaj še nepojasnen način je danes v opoldanskih urah utonil v Gruberjevem prekopu neznan moški, čigar identitete dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti. Približno ob 1 je prišel na levo nabrežje Gruberjevega prekopa pod zatvornico okoli 50 let star moški. Najbrž je bil nekoliko vinjen. Moški se je vsedel tik ob rob nabrežja, nato pa počasi zdrlil v vodo. Vse to je opazoval neki drugi moški od daleč in prišel klicati na pomoč. V bližini se je na bregu solnčila gdčena Nada Zima, zobotehničar, stanujoča na Domobranski cesti. Mimo je prišel tudi g. Korbar, uslužbenec pri trvdki Stebi. Oba, gdčena Zima in g. Korbar, sta naglo skočila po bregu navzdol in zagrabila utoplenca, ki je ležal prav blizu v nizki vodi, vendar mu je obraz voda že pokrivala. Z naporom sta oba vrla reševalca potegnila utoplenca na breg. Moški je še nekoliko dihal, bil pa je že nezavesten. Prišla sta ga obujati k življenju, obenem pa je nekdo iz bližine poklical poklicne reševalce, ki so prihiteli z avtom in skušali moža obuditi z umetnim dihanjem k življenju. Trud je bil brezuspešen, zakaj moški je kmalu izdihnil. Na kraj nesreče je prišla kmalu zatem policijska komisija zdravnika dr. Avramoviča in nadzornika Močnika. Pri utoplenju ni komisija našla prav nobenih dokumentov, tako da sploh ni bilo možno ugotoviti, kdo je. Moški je okoli 50 let star, srednje postave, temnih, pristrženih las in spredaj nekoliko plešast ter rjavkastih brk. Obleden je v temnorjavo delavsko obleko in pisano srajco, čevlje je imel črne. Pri njem so našli recept priporočenega pisma, ki ga je oddal danes na šentjakobski pošti na naslov: Otmar Kolenc, St. Rupert, in pa 4 Din v svinjskem mehuru.

Proslava desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. 17. avgusta 1931 se dopolni 10. leto, odkar je nastopil vladjo Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Mestna občina Ljubljana bo slovesno praznovala ta pomembni dogodek. V svoji seji dne 27. jul. 1931 so predstavitelji ljubljanskega meščanstva enodušno sklenili, da naj se v počastitev kraljevega jubileja imenuje uložnica, ki jo bosta zgradili mestna občina in mestna hranilnica, ki je vtrajala v ta namen Din 5.000.000, za artilerijsko vojašnico: Zavetišče kralja Aleksandra I. Dne 17. avgusta se bo po slavnostni seji občinskega sveta izvršilo svečano polaganje temeljne kamna za to zgradbo. V prepričanju, da bo znalo primerno proslaviti ta jubilej, opozarjam že danes ljubljansko meščanstvo na ta narodni praznik; uverjen sem, da bo z udeležbo pri slavnosti dalo duška svojim patriotičnim čuvstvom in z dostojnimi manifestacijami dokazalo svojo ljubezen do svojega narodnega kralja. — Župan: dr. Dinko Puc.

Obvestilo Prva skupina dečkov iz počitniške kolonije na Homcu se vrne v Ljubljano 11. t. m. popoldne z vlakom ob 19.43. Starši se prosijo, da pričakujejo dečke ob tej uri na glavnem kolodvoru. Slovenska krščanska zveza, Ljubljana.

Nagla smrt v reševalnem avtu. Plavalne tekme, ki so se vršile v nedeljo v Ljubljani, sta med drugimi tuji prišla gledat tudi g. Josip Datler, knjižničar iz Zagreba, in njegova gospa, 70letna Jelka. Po tekmah sta se oba zakonca še sprehajala po parku in si ogledovala Ljubljano. Med sprehodom je prišlo gospe nenkrat slabo. Mož je mislil, da ni nič hudega, in se je z njo peljal z avtom na kolodvor, da bi se dobila za grebški vlak. Na kolodvoru pa se je stanje gospe še poslabšalo, ker jo je zadela kap. Poklican je bil reševalni avto, toda med prevozom v bolnišnico je gospa v avtu umrla. Moža je ta nesreča umevno zelo potrla. Mestni pogrebni zavod prepelje truplo danes ob 5 zjutraj v Zagreb, kjer bo pokopano.

Brv čez Gruberjev kanal v Strelški ulici. Za njo se izdelujejo načrti. Po projektu je naprava brvi misljena čez sedanjoo zatvornico. Onstran kanala bi se pod železniško progo napravil predor. Stroški za brv bi znašali približno 116.000 Din.

Regulacija Gradišča. V zadnji seji občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se odkupi dvonadstropna dr. Luckmanova hiša. Lastnik je že predložil načrte za novo trinadstropno hišo, ki bo stala pravilno v novi stavbeni črti. Strankam v stari hiši je bilo odpovedano, ter se s podiranjem stare hiše prične v kratkem. Tako bo izgubila ena največjih ovir ljubljanskega cestnega prometa.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri turška J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Ljubljana

Dozvoľitev nove hiše. G. Josip Dolinar, uradnik banke uprave, je dokončal svojo enonadstropno vilo v Verstovskovi ulici in se stranke že vseljujejo. Stavbo je gradil stavbenik Ivan Žigon.

Umrlí v Ljubljani. V času od 1. do 7. avg. 1931: Ciber Ciril, 25 let, kandidát ing., Srbska ul. 7, Smolej Andrej, 77 let, bivši čevljár, Vidovdanska c. 9, Srebernič Vladko, 30 let, eksportni akad., Vidovdanska c. 9, Meze Franc, 78 let, užitar, Crna vas 17, Sojer Milan, 3 mesece, sin delavca, Izanska c. 10, dr. Ravnihar Roman, 40 let, advokat, Gledališka ul. 4, Lotrič Marija, roj. Pintar, 92 let, vd. cestarja, Verovškova ul. 23, Sorli Ivanka, 9 mesecev, hči železničarja v p., Hrenova ul. 8, Tomažin Alojz, 55 let, postrešček, Dunajska c. 9, Svoljšak Jože, 74 let, posestnik, Strni pot 6, Tomažič Marija, roj. Balant, 42 let, žena železničarja Vidovdanska c. 9, Znidaršič Mirko Alojzij, 2 in pol meseca, sin delavca, Izanska c., Pečnik Rajko, 68 let, trgovec in posestnik, Sv. Petra c. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Kuk Josip, 5 mesecev, sin natakarcice, Copova ul. Zupan Ivan, 41 let, dninar, Dragočojna pri Smedniku, Kozjek Jožef, 4 leta, sin posestnika, Podrečje pri Smedniku, Končar Franc, 64 let, posestnik, Hotič pri Litiji, Gerl Alfonz, pol leta, sin krojača, Toplice-Novo mesto, Jenčič Marija, 49 let, žena trgovca, Loka pri Zid. mostu, Vidmar Viktor, pol leta, sin posestnika, Šmarca pri Kamniku, Franc Alojzij, 82 let, vpok. čuvaj drž. železnice, Črnuče, Kopač Jakob, 36 let, delavec, Medvedo, Knezovič Ana, 1 dan, hči posestnika, Kraberger, Rubula Antonija, 63 let, dninarica, Rakek, Virant Jože, 20 let, delavec, Dunajska c., Butolen Jakob, 47 let, kamnosek, Podpeč, Jošt Ivan, 28 let, sin veletrgovca, Gotovlje pri Celju, Bevk Marija, 3 mesece, hči dninarice, Koseze, Šebenik Jakob, 60 let, posestnik, Plešivica.

DR. V. STACUL

specijalist za otroške bolezni
ne ordinira od 13. do 21. avgusta

Zdravstvene razmere v Ljubljani. Mesečni izkaz mestnega fizikata navaja, da je bilo pretečni mesec julij rojenih 165, od teh 77 moških in 84 žensk, a mrtvorojeni 4. Umrlo je v tem času 90 oseb, od teh 45 moških in 45 žensk. Domačinov je umrlo 39, a tujcev 51. V raznih zavodih je umrlo 66 oseb. Zdravstvene razmere v Ljubljani so zadovoljive. V mestu samem še ni bilo nobenega primera griže, čeprav je bila precejšnja nevarnost, da bi se ta bolezen razširila, zlasti med delavci, ki so zaposleni pri regulaciji Ljubljane. Jetika ni v mestu močno razširjena in smrti slučajni zaradi jetike precej padajo, dočim naraščajo slučajni raka. V juliju je zaradi jetike umrlo 11, a zaradi raka 9 oseb. Smrtnih nezdoh je bilo julija 7. Mestnemu fizikatu je bilo prijavljenih 7 slučajev nalezljivih bolezni. Znatno je bilo število šena, namreč 7. Od ostalih nalezljivih bolezni je bilo fizikatu prijavljenih: tifuzne bolezni 3, griža 2, skratinka 1, davica 3, vnetje možganov 1. Glede griže je treba pripomniti, da izvirata oba slučaja izven mesta. Bolnika sta bila z dežele pripeljana v ljubljansko bolnišnico.

Razdelitev dimnikarskih del. Z najnovejšo odločbo z dne 31. julija t. l. je banska uprava na novo določila okoliše ljubljanskim dimnikarskim mojstrom. Na novo je bilo določenih še 6 okolišev, tako da je sedaj Ljubljana v pogledu dimnikarskih del razdeljena na 16 okrajev. V vsakem okolišu izvršuje vsa dimnikarska dela le oni mojster, kateremu je okraj odkazan. Okoliši so takole določeni: 1. okoliš vdovi Katarini Vrhovec, 2. okoliš Luki Šetini, 3. Ivanu Šauerju, 4. Andreju Udoviču, 5. Josipu Spitzerju, 6. Rihardu Kerncu, 7. Ivanu Kerncu star., 8. Petru Roglu, 9. Josipu Bevcu, 10. Zanu Kerncu, 11. Srečku Deisingerju, 12. Vaclavu Roglu, 13. Janku Lipniku, 14. Cirilu Kušarju, 15. vdovi Adolfa Fritza in 16. Ivanu Ribiču. Vsi dimnikarji morajo voditi natančno kontrolno knjigo, v katero vpišejo dan izvršenega ometanja, kar mora potrditi hišni posestnik odtodno nagemnik.

Objavljeni obrti. Pri mestnem magistratu je bilo v juliju objavljenih oziroma črtanih iz obrtniškega registra 16 trgovskih oziroma obrtniških obratov.

Sosedje, ne tovariši. Včerajšnji »Slovenski list« **je poročal, da so v nedeljo pomagali pogorelcu Hrastniku na Galjevici zidati novo hišo tovariši pogorela, uslužbenci električne cestne železnice, njegovi sosede pa so nas obvestili, da so le oni pomagali zidati, kakor je Hrastnik včasih tudi njim pomagal.**

Tatvine koles so se v Ljubljani zadnje dni zopet neverjetno razpasle. Samo včeraj so bile prijavljene štiri tatvine koles. Policija pa ima tudi dve kolesi, ki sta bili nekje baje najdeni, v resnici pa najbrž kje ukradeni. Policija vabi lastnike ukradenih koles, naj si ti dve kolesi ogledajo, morda je njihovo vmes.

Kulturni obzornik

„Iz slovenačke književnosti“

Med publikacijami belgradske Zadruge Profesorskega društva je kot deveta knjiga izšla v naslovu omenjeni zbornik slovenske književnosti, ki na dvesto straneh prinaša 121 strani izbranih tekstov iz slovenske literature od brižinskih spomenikov pa do najnovejših pisateljev in 65 strani obsegačo zgodovinski pregled naše lepe besede. Priredbo knjige je oskrbel gdč. Ljubica S. Jankovič, ki se že celo vrsto let intenzivno bavi s proučevanjem slovenskega slovstva. Trenotno je ona profesorica na II. ženski gimnaziji v Belgradu. Ker je knjiga »Iz slovenske književnosti« **to pot izšla že v drugi, popravljeni in dopolnjeni izdaji, ker je ena najboljših preglednih knjig slovenske književnosti v srbohrvaščini in še ker je z odlokom prosvetnega ministrstva, a po mišljenju Glavnega prosvetnega sveta, odobrena za učno knjigo, pa je kljub temu pomankljiva in v mnogoterih podrobnostih, posebej kar tiče razumevanja slovenščine, oz. srbohrvaškega komentarja, naravnost površno in nešteto krat čisto napakno komentirana, zasluži, da se malo dalj zamudim pri njej.**

Srbohrvatí imajo danes že celo vrsto krajših ali daljših, — ali manj posrečenih pregledov slovenske književnosti. Naj omenim le Kidričev in Grafenauer, v (v knjigi »Iz slovenačke«, izdala S. K. Zadruga), Prijatelj (»Slovenačka književnost«, prevedel M. Moskovljevič), Jotičev, Babičev itd. O manjših ali pa fragmentarnih sestavih o posameznih dobah in pisateljih od Andre Gavriloviča pa preko Džoniča, Hešiča, Bartuloviča, Krkleca in še tolikih drugih do Ljubice Jankovič ne bom govoril.

Izbir pesmi pri posameznih pesnikih ni do konca posređen. Opazil sem intenzivno nagajenje prireditelje do onih slovenskih pesmi, ki so snovno vzete iz srbohrvaškega življenja oziroma zgodovine, ki pa po umetniški vrednosti sploh ne spadajo v tekstualni pregled te vrste. Kaj naj pomeni zametani prevod Levstikove: Črnogorcem? Deplasiran je Jenko: Naprej!, ki se že tako nahaja v vseh mogočih čitankah in berilih! Nereprezentativno so še: Gregorčičeva Moč ljubezni, Askercova Moja muza, Na Kala-Mejdanu, Kraljevič Marko (kje so balade!). Prozni teksti so bolj izbrani.

Dočim so starejši pesniki in pisatelji zastopani večinoma s prevodi, so mlajši skoraj brez izjeme v originalu. Ko bi bilo po pravici, bi morali vsi biti v originalu. To iz enostavnega razloga, ker ni cilj knjige »Iz slovenačke književnosti«, da srbohrvaškemu čitatelju, v prvi vrsti dijaku, poda v njegovem maternem jeziku (ali v zelo klavirnih prevodih!) nekaj del slovenskih književnikov, ampak da mu pokaže lepoto slovenščine in originala, ker dijak se najprej uči jezika in šele potem gre za golo vsebino, ki v prevodu le redkokoli, a vedno v daleč manjši meri, ohrani svojo knjižno vrednost.

Trdim, da so vsi prevodi gdč. Ljubice S. Jankovič v tej knjigi (in njenih je največ) absolutno neumetniški in neodgovarajoči in da bi stokrat več srbohrvaški čitatelj (ne samo dijak!) imel, ko bi se premoževal v slovenskem originalu. Za las boljši in okusnejši so Stanimirovičevi prevodi Prešerenovih pesmi. Kljub temu moram, dasi nerad, citirati nekaj iz Stanimirovičevega prepeva Sonetnega venca. Posvetilo v magistratu dobesedno in po črkah glasi: Primitkoj Jubi (!). Čudim se, zakaj pisateljica ni vzela novejši in boljši Dukičev prepev.

O tekstnem delu knjige bi se dalo še mnogo povedati, vendar tu ni prostora za to. Vsekakor pa ne smem zamuditi prilike, da ne bi gdč. Jankovičev ispraisal vesti radi znanja slovenščine. Ona je namreč vse v originalu objavljene pripevke pod črto komentirala. Samo par najpomembnejših bi rad opozoril: neurnik (Prešerenov Krst) = oluja, sloveča = slaveci, kljubava (kljubuje) = uprkos, pital (ga je z aristokratom) = hranio, bridek = oštar, (deve) zorne = značne, — božji Porodnici čisto potoženo! — = vernici na utehu, le = bama (Boga pa le hvalim), deli so ga = na umarec (berača) = na milost, krepost = snaga, rešta = rešeto, sapa (kraška v Zupančiču) = dah, srmeč = miran, (ubranost mu) premoti = smeta, preplezali (gorska sedla, Finžgar) = provlačili, (starka Ana) ... roma (Meško, pomeni vglablja se, razmišlja) = ide na hodočašče (hadi-luk), zndehti = zapahne, (potem je še) nadrož (v slikah, Pregelj) = oruđe itd. Gdč. Jankovič se nekeje v uvodu zahvaljuje gg. Prijatelju, Kidriču, Hešiču in Radojčiču za nasvete in navodila. Pa kljub temu še ni prodrla v bistvo slovenščine in daje celo rešeto neumestnih komentarjev. To je veliki minus te knjige, in pa cela vrsta tiskovnih napak, ki jih v knjigah te vrste sploh ne bi smelo biti. Vse mogoče pesnike je gdč. Jankovič prevajala, Zupančiča si dotekniti ni upala. Isti strah in spoštovanje obenem bi ji človek svetoval tudi pri ostalih. Toliko v korist knjigi in njej.

Zgodovinski pregled slovenskega slovstva je v glavnem zadovoljiv, dasi je večinoma posnet po raznih knjigah in le v zadnjem delu (Cankar, Levstik, Kette) samostojnejši. Ista kolobocija kot v komentarjih pod črto je tudi v Režniku pokrajinskih (!) reči, ki se nahaja na koncu knjige.

Po zunanji opremi je knjiga lična. Med tekstom se nahaja 24 slik posameznih književnikov. Cena knjigi je 35 Din. T. P.

Dnevna kronika

Tabor treznih delavcev na Kumu

Za tabor treznih delavcev na Kumu, dne 23. avgusta vlada med delavstvom v Ljubljani, Celju, Zagrebu, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju veliko zanimanje. Povsod se govori samo o taboru, povsod čuješ:

Trezni delavci imamo pogum, vsi trpinji gremo na Kumu, da z brati Hrvati preštemo naše vrste in vzbudimo zanimanje za naše gorje.

Izkaznica za posebni vlak se dobi v Ljubljani v trafiki hotela Union in stane 22 Din za odrasle, za šolarje 10 Din, v Celju v trafiki na kolodvoru, na Aleksandrovi cesti in Vodnikovih ulici, v Zagrebu pa v trafiki Markovič v llici 37, v narodni čitalnici, pri smučarskem klubu Slijeme in hrvatskem planinskem društvu. Vozovnica za Zagreb stane 34 Din, za Celjane pa 15 Din. Poagitarajte za udeležbo, prijave se sprejemajo le do 16. avgusta.

Na predvečer tabora bo na Kumu gorel zelo velik kres, ki bo viden po vsem Posavju in Dolenjskem, bengalčni ogenj, streljanje topičev, godba iz Zagreba in Zidanega mosta bo izletnike in taborjane razveseljevala, zato naj vsi, ki ljubijo naš Kumu zlasti študenti in delavska mladina, pohitite na naš tabor.

Koledar

Torek, 12. avgusta: Suzana, devica, mučenica; Tiburcij, mučenec.

Novi grobovi

† Gospa Katica Kuntaričeva. Dne 8. t. m. je v Požegi v Slavoniji po kratki bolezni umrla gospa Katica Kuntarič, soproga g. odvornika Djure Kuntariča, odličnega hrvatskega katoliškega kulturnega delavca. Smrt gospe Katicke je bolno odjeknila tudi med številnimi znanci in spoštovatelji plemenite gospe in njenega soproga med katoliškimi vrstami v Sloveniji. Kakor hrvatski starejši, dijaki in drugi katoliški kulturni delavci, tako so tudi pristni slovenskega katoliškega pokreta vedno našli nasežaj odprta vrata v gostoljubni dom dr. Kuntaričev v Požegi, kjer jih je gospodinja sprejemala kot najmilejše prijatelje. Sama se je intenzivno udeleževala v hrvatskem katoliškem pokretu kot prosvetna in karitativna delavka, a obenem je bila vzor-žena, krasna mati in srčno pobožna kristjanka, koje zgled je marsikoga spravil na boljše pot. Težko prizadetemu soprogu in hčerkiama Lerkici in Djurdjici kakor tudi oratu g. dr. Petliču naše globoko občuteno sožalje, rajnici pa večno blaženstvo pri Bogu, ki ga je služila s svojim prelepim življenjem!

† V Ljubljani je umrl g. Lovro Gaberšek, nizar, eden izmed prvih ustanoviteljev Produktivne zadruge na Glincah, sedaj najmodernejše urejene mizarne delavnice. Vse svoje moči je trdil za povzdigo te stroke. Vselej svojih vrlih je bil zelo spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Najtežje pa ga bo pogrešala njegova rodbina, kateri je bil nadvse skrben mož in oče. Težka in dolga bolezen mu je mnogo prezgodaj pretrgala nit življenja. Naj v miru počiva! Njegovi rodbini iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročil se je včeraj v marijanski kapeli v Ljubljani meščanskošolski učitelj gosp. Rudolf Wagner z gđ. Ljudmilo Grum, učiteljico. Iskreno čestitamo!

— Z ljubljanskimi vseučilišči. Za asistenta pripravnika sta imenovana inž. Jože Ježerski in inž. Branko Vajda. V višjo položajno skupino je pomaknjen arhivski uradnik g. Ivan Rozman.

Ostale vesti

— Odkritje spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju. Najznamenitejši dogodki jesenske sezone v Ljubljani je odkritje spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju. Tudi ta svečanost se bo vršila v okviru »Kraljevega tedna«, namreč 6. septembra. Spomenik, znamenito delo kiparja Lojza Dolinarja, predstavlja kralja Osvoboditelja visoko na konju, ogrnjeneja v kraljevi ornat in z žezlom v roki. Kip bo v celoti izvršen iz podpeškega marmorja in bo stal pred desno kolono magistralnega poslopja po vzoru starih kipov iz renesančne dobe. Svečanost odkritja bo privabila v Ljubljano ogromne tisoče prebivalstva, ki se bo prišlo pokloniti spominu prvega jugoslovanskega kralja. Odbor za postavitev spomenika je ukrenil vse potrebno, da bo slavnost kar najbolj veličastna in mogočna. Da se omogoči udeležba na slavu najširšim plastem naroda, je odbor zaprosil generalno direkcijo državnih železnic, naj nakloni posetnikom Ljubljane v slavnostnih dneh brezplačno vožnjo. Mnogo upanja je, da bo generalna direkcija ustregla tej prošnji, s tem pa bo seveda zagotovljen proslavi obisk, kot ga bržčas Ljubljana še ni doživela. Kdor bo v tistih dneh posetil naše kulturno in gospodarsko središče, bo brez dvoma odnesel nepozabne vtise. Jesenski slavnostni dnevi bodo ne-le kulturno pomembni dogodki, temveč hkrati mogočna manifestacija jugoslovanskega patriotizma in pijetete.

Muholovec

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo posname!!
Torej zahtevajte izrecno
"Aeroxon"

— Na školijski klasični gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano se razglasi, objavljen v št. 178 dne 9. avg. 1931, spreminja v toliko, da se morejo bivši gojenci prijaviti za vstop v razrede 2—8 tudi pisмено do 24. septembra, osebno pa naj se pri ravnateljstvu zglase 8. septembra in vplačajo predpisano takso. — Ravnateljstvo.

— Na državni nižji gozdarski šoli v Mariboru prično šolsko leto 1. oktobra 1931. Šola je dvestoletna. Pouk se deli v dva kurza in sicer: a) v enoletni kurz za one kandidate, ki imajo samo osnovno šolo, b) v dvoletno nižjo gozdarsko šolo za one kandidate, ki imajo dva razreda gimnazije ali pa realne gimnazije (realke odnosno 4 razrede meščanske šole). Prosilci z ljudskošolsko izobrazbo morajo s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V prvi vrsti se bodo v ta učni zavod sprejemali sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdnem posestvu kot bodoči gospodarji, v drugi vrsti še le prosilci, ki reflektirajo na državno službo. Pravilno kolkovane lastnoročno nane pranje za sprejem le poslati najkasneje do 1. sept. 1931. ravnateljstvu državne nižje gozdarske šole v Mariboru. Prošnjam le priložiti: a) kratki list, bi zdravniško izpričevalo, c) navadno izpričevalo pri onih prosilcih, ki ne prestopajo neposredno iz kakšne šole in b) izjave staršev odnosno varuha, s katero so zavezoje plačevati stroške šolanja. Gojenci stari izpod 16 let in nad 24 let se ne sprejemajo. Oskrbnina za internat znaša mesečno 500 dinarjev. Pridnim in ubožnim učencem se bodo po možnosti dovolila popolnoma ali pa do polovice prosti mesta v internatu. — Ravnateljstvo nižje gozdarske šole v Mariboru.

— Denarni zavodi, ki še niso imeli v razprodaji legitimacij za obisk ljubljanskega velesejma, pa jih žele prevzeti v prodajo za jesenski ljubljanski velesejem, ki se bo vršil od 29. avgusta do 9. septembra t. l., naj to sporoče uradu velesejma v Ljubljani.

— Razpisane službe. Kralj. banska uprava v Ljubljani razpisuje na podstavi § 31. zakona o banski upravi ter določil pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev dravske banovine za banovinsko kmetijsko gospodinjstvo šolo v St. Jurju ob južni železnici ter službe učitelje in sicer služba voditelje omenjene šole, služba učitelje kuharja ter služba učitelje šivanja. Poresilke za te službe morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo, ki jih določa § 3. zakona o uradnikih ter imeti specialno strokovno kvalifikacijo za navedene službe. Lastnoročno pisane in s kolkom za Din 5 kolkovane prošnje, opremljene s predpisanimi in pravilno kolkovanimi prilogi, je vložiti najkasneje do 18. avg. 1931 pri kralj. banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

— Pri številnih težkočah ženskega spola povzročil naravna »Franz-Josef« greščica najboljše prebavo. Spričevala kliniki za ženske bolezni dolirujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« veda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. »Franz-Josef« greščica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— K nesreči na Ježici dne 4. avgusta smo prešli od brata smrtno ponesrečenega Frana Jošta naslednje pojnasilo: S pokojnim bratom Ivanom sva se vozila dne 4. avgusta t. l. po opravih v Ljubljano. Brat je vozil veslozko previdno, je imel motor poploluoma v oblasti v tempu od 40 do 50 km na uro na odprti pregledni cesti. Pri prehodu čez most na Ježici je zmanjšal brzino na ca. 30 km na uro. Čez celo cesto sva imela obadva popoln pregled in na njej nisva niti jaz in gotovo tudi ne moj brat zapazila ničesar sumljivega. Kakšnih 10 korakov pred železniško progo pa zapazim jaz in sigurno tudi moj brat železniskega čuvalja, ki je zamahnil z zastavo, istočasno pa je privozil že tudi vlak na cesto. Hipoma pritrsne brat zavore ter je deloma okrenil motor na desno, toda razdalja je bila prekratka, da bi bil lahko odvozil. Lokomotiva je od strani zagrabila motorno kolo in brata, medtem ko sem jaz v zadnjem hipu odletel z motorja ter takoj nato prišlo obliki bratu na pomoč. — Da bi bil moj brat poprej opazil kakšen signal službočega čuvalja, je nemogoče, ker tudi jaz, ki sem budno motril cesto, nisem videl nobenega znamenja, da se bliža vlak. Vrhutega sva ravno v Domžalah srečala osební vlak, kjer so bile zavornice na cesti zaprte. Jaz sem bil mnenja, da gotovo ne pride takoj drugi za njim. Nesreča bi bila gotovo preprečena, če bi bile na cesti pri Ježici zavornice. Kolikor lahko trdim kot star motorni vozač, ni moj brat v tem kritičnem primeru zgubil prisotnosti duha. Da je šel predčasno v grob, je krivda samo na tem, ker ni zavornice. Plačevanje prispevke za ceste itd., toda na najbolj prometnih državni, takorekoč mednarodnih cestah ni dovolj preskrbljeno za našo varnost, posebno pa še na takem mestu kakor je na Ježici, kjer se radi ovinka ne more od daleč videti prihajajoči vlak. Povdarjam še enkrat, da se je moj brat smrtno ponesrečil samo zato, ker na Ježici ni zavornice. Martin Jošt, Gotovlje p. Zalec.

— Legitimacije za koložalno razstavo v Parizu so od 1. avgusta naprej veljavne 30 dni.

— Podsolje je v soboto, 8. t. m. 34letnega Franca Nagodeta (vulgo Fortuna) v Blekovi vasi pri Logatcu. Nedaleč od doma je kopal pesek. Nenadoma se je nad njim utrgala plast peska in ga pokopala pod seboj. Reže je klical na pomoč od 11 do 14 ure in šele po treh urah brezupnega klikanja ga je slišal sedel pod ga rešil. Nagode je dobil občutne poškodbe in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Pasijonske igre na Polzeli. Kakor lansko leto vršijo se tudi letos Pasijonske igre na Polzeli katere priredi katoliško prosvetno društvo. Predstave se vršijo na praznik, dne 15. in v nedeljo, dne 16. avgusta, v novem društvem domu na Polzeli. Začetek vedno ob treh popoldan. Pasijonske predstave, katere so se preteklo leto šestkrat predstavljale, so vzbudile vsesplošno zanimanje in odobravanje. Gotovo pa je, da bo letos prireditel neprimerno boljše, posebno ker se vrši v novem domu v veliko obsejnejših in boljših prostorih. Navo je, da se bodo pokazale pred posameznimi slikami simbolične pripodbe iz stare zaveze.

— Nezgoda osebnega avtomobila. V nedeljo zvečer je neki osební avto iz Maribora pred Vojnikom zadel v brzjavni drog. Udarec je bil tako silen, da se je drog prelomil, avto pa precej razbil. Dva sopotnika sta dobila lahke poškodbe.

— Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 46 od 8. avgusta prinaša: Pravilnik za voditelje zemljiških knjig; Pravilnik o dohodkih prijavnih uradov za službo prijavljanja prebivalstva pri drž. policijskih oblastvih; Pravilnik o sprejemanju bolnikov in plačevanju takš za zdravljenje z radioaktivnimi snovmi v zavodu za preučevanje in zaliranje raka pri Centr. hig. zavodu v Bel-

gradu; Odredbo glede mednarodnega zračnega prometa z Zadrom.

— Poučni slovar ali kratka enciklopedija v slovenskem jeziku, ki jo piše dr. Joža Glonar, je po svoji prvi polovici (črke A—K) zaključen in je izšel zdaj že prvi zvezek drugega dela (črke L). Prvi del obsega 19 zvezkov in se dobi zaenkrat tudi lepe platnice. Dr. Glonarjev poučni slovar se odlikuje po kratkosti, točnosti in veliki praktični uporabnosti. Zlasti obsega čisto vse, kar se tiče slovenskega in jugoslovanskega življenja: zgodovine, krajev, oseb itd. V pravkar izišlem zvezku črke L najdemo na primer celih 19 Sv. Lovrenčev v Sloveniji. Pa tudi sicer obsega Glonarjeva slovenska enciklopedija vse, kar mora izobraževalec vedeti. Zato ga toplo priporočamo posamezniku in društvom ter uradom. Slovar je v vsakem ozirom neoporečen in znanstveno na višini.

— Vkuhanje in konzerviranje sadja in zelenjave opisuje obširno knjiga »Sadje in gospodinjstvo«. Spisal M. Humek. Cena Din 24. Knjižnica je namenjena predvsem našim gospodinjam, ki jim bo preproten kašip vkuhati in konzervirati sadje in druga živila za domačo uporabo v vsakem gospodinjstvu, bodisi v mestu, na kmetih, v industrijskem kraju ali letovišču. Dobi se v jugoslovanski knjižnici v Ljubljani.

— Ant. Rud. Legat-ov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Vpisovanje ustmeno ali pisмено v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wägerer, od 8 do 12 in od 2 do 7. Šolski programi brezplačno! Glej današnji inšert!

Veliko fantovsko zborovanje v Vojniku

Vojnik, 9. avgusta.

Prisrčen praznik za Vojnik. Prišli so danes semkaj fantje iz vseh župnij dekanije Novocerkev, pa tudi iz Konjice, Dramele, Šoštanj, Teharij in Sv. Jurija ob j. žel. Konjčanji so prihitali na kolesih, šentjurčani pa so prišli na lepo okrašenem vozu. Prišli so fantje skupaj, da polagajo temelje poglobljenemu in uspešnemu delovanju na polju katoliške prosvete in katoliške akcije. Reči je treba, da so fantje vzeli to nalogo globoko resno in da so z izredno pažnjo sledili izvajanjem govornikov tako v cerkvi kakor pozneje v dvorani vojniške posojilnice. Najprej je bila cerkvena slovesnost v veličastni in krasni svetogorjski župni cerkvi, ki je izročena v varstvo vnetega vojniškega duhovnega očeta župnika A. Lasbacherja, kjer je v ognjeviti besedi spodbujal teharski župnik Pavel Vescnjak fante k vzornemu krščanskemu življenju v duhu katoliške akcije, kakor je sledila peta sv. maša, ki je daroval frankovski novomonašnik Anton Medved. Z rečimi nageljski so se podali nato fantje v posojilniško dvorano ter jo docela napolnili. Zborovanje je otvoril s toplo občatenim uvodno besedo novocerkevski dekan in kanonik Pavel Zagar, kakor je prevzel predsedstvo zborovanja vneti in agilni vojniški prosvetni delavec Gorisek, ki je pozdravil vse navzoče, številno zbrano duhovščino ter govornika prof. Ivana Dolence, zastopnika ljubljanske Prosvetne zveze, ter urednika dr. Vatovec, zastopnika mariborske Prosvetne zveze. V svojih izjavah je nato prof. Dolenc razvil pregledno sliko o uspehih katoliškega prosvetnega dela v Sloveniji, drugi govornik dr. Vatovec pa je razčlenjeval te-

melje katoliške prosvete. Sledili so pozdravni govori fantov; iz teh pozdravnih govorov je zvenelo veliko navdušenje ter globok idealizem, ki prekinja v duhu katoliške prosvete delujoče fante. Akademik Kolar iz Dramele prinaša tople pozdrave dramejskih fantov; Ludovik Gornjak iz Konjice zaključuje svoje besede z geslom: Bogu otroci, domovini zvesti sinovi; Joško Gajšek iz Teharij naglašja potrebo intenzivnega prosvetnega dela med ljudstvom; Pongrac Turnšek iz Polzele govori o katoliški akciji; Rudolf Koren iz Šoštanj pokazuje na globok zmisel takšnih fantovskih zborovanj, ko se fantje med seboj spoznavajo in vzljubljajo; Stefan Dolar iz Novocerkev poziva k vstopu in delovanju v fantovskih mariborskih kongregacijah; Jožef Koželj od Sv. Jurija ob j. žel. pa razvija lepe misli fantovske vzajemnosti. V delu za blagor slovenskega ljudstva neutrudni posojilniški načelnik Valentin Samec pa je fante spominjal na težke čase v preteklosti, ko sta v Vojnik prihajala poučevati ljudstvo blagopojni dr. Krek in vodja slovenskega ljudstva dr. Korošec, in ko je zaman butal val nemakularstva in avstrijakantstva. Vojničani so sledili jugoslovanski misli ter se z navdušenjem zaželeli v dobo svobode in zedinjenja. Ob zaključku svojega prisrčnega pozdravnega govora je Valentin Samec pozval navzoče fante, da tudi oni delujejo s svojimi mladimi silami na gospodarskem, prosvetnem in zlasti vsakem napredku slovenskega ljudstva. Po zaključnih bodrilnih besedah predsednika Goriška in dekana Zagarja so se fantje razhajali v svoje župnije, navdušeni za vzvišene krščanske in katoliške ideale, ter v resnobni zavesti važnih nalog, ki jih bo imela izvršiti bodočnost.

Maribor

□ Kraljeva zahvala mariborski prosvetni zvezi. Te dni je prispela zahvala na brzjavne izraze udanosti Nj. Vel. kralju, ki so se odposlali ob priliki velike skupščine mariborske Prosvetne zveze na Brezjah.

□ Iz carinske službe. Vpokojen je carinik Boris Pipuš v Osijek je premeščen carinik Dimitrije Nikolić.

□ V splošni bolnišnici je umrl v starosti 64 let ključavničar dr. žel. Julij Bayer; pogreb bo danes ob 17 iz mrlišnice na magdalensko pokopališče. Blag mu spomin, žalujočim naše najgloblejše sožalje!

□ Obmejne carinarnice se gradijo. Te dni se prične gradnja obmejnih carinarnic v Svecini, pri St. Jurju in St. Ilju ter Gor. Radgoni in Gor. Čmureku. Gradbena dela sta prevzeli tukajšnji stavbni inženir Ivan Živic ter inž. Jelenec in Šlajmer. Gradbeno podjetje Živic bo postavilo obmejne carinarnice v Svecini, pri St. Jurju in St. Ilju, inž. podjetje Jelenec in Šlajmer pa carinarnice v Gornjem Čmureku in Gor. Radgoni.

□ Božjepotni izlet na Ptujsko goro. Osrednji odbor prosvetnih društev franciskanske župnije obvešča vse, ki se želijo v nedeljo 30. t. m. udeležiti božjepotnega izleta na Ptujsko goro, da je dovoljena polovična vožnja le tedaj, če se prijavi najmanj 800 oseb. Priglasiti se je treba do 22. t. m. pri predstavnikih prosvetnih društev ali pa pri vrtarju franciskanskega samostana, kjer se dobijo izkaznice in se plača polovična vožnja. Člani naj razvijejo čim živahnjejšo agitacijo, da se bo romanje ob potrebnem številu (800) moglo vršiti.

□ Boben poje. Dne 28. septembra ob 10 dopoldne bo pri tuk. okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba napremin, zemljiška knjiga k. o. Krčevine, vl. št. 203. Cenilna vrednost 1.304.957 Din; vrednost pritliklin 95.020 Din; najmanjši ponudke 652.478.50 Din.

□ Jugoslovanska strokovna zveza se je z večerajšnjim dnevom preselila do vselitve v nove prostore palače OUZD v malo dvorano Prosvetne zveze (Aleksandrova 6). Uradne ure kakor običajno.

□ Pri nedeljski strelski slavnosti v Hotinji vasi, o čemer je poročal večerajšnji »Slovenski list«, sta govorila tudi slivniški župnik Mihelčič, ki je opravil blagoslovitvene obrede, ter dr. V. Kukovec v imenu Narodne odbrane.

□ K vprašanju narodn. gledališča. Podpisani sem uvidel, da sem v svojih člankih, kakor sta bila objavljena v »Slovencu« od 19. 7. 1931 in v »Večerniku« od 18. 7. 1931 pod gornjim naslovom glede g. dr. Pavla Strmaka v Mariboru žal zašel v osebnosti. Nikakor namreč ne odrekam gosp. dr. Strmaku strokovne sposobnosti in pravice za gledališko kritiko in vem, da se njegova tozadevna izvajanja v Mariboru splošno upoštevajo, kajti o umetniški izobrazbi dr. Strmaka nikakor ni mogoče dvomiti. Članek, na katerega sem odgovarjal, sem zprva tolmačil napačno. Sedaj sem se prepričal, da je pisan v najboljšem namenu tako za mariborsko gledališče, kakor za njega umetniško osebo. — Pavel Rasberger, član mariborske narodnega gledališča.

□ Izbrisane obrtne pravice. V poslednjem času je obrtna oblast izbrizgala obrtno pravico sledenčim tvrdkam: H. Lovrec, trg. s sočivjem, Zelenjava in sadjem, Glavni trg; L. Slamič, Zelenjarska koncesija, Milnska 30; I. Vombek, measar, Glavni trg; I. Sušterič, krojač, Glavni trg 17; A. Robinšek in I. Kovačič, čevljarška obrt, Slomškov trg; tvrdka »Žibert«, trg. s čevlji in modnim blagom, Glavni trg; J. Tavčar, trg. z lesom, Slovenska 4; O. Roba, godec, Majlska 29; A. Reich, barvar, Gosposka 38; F. Klarec, urar, Tattenbachova 20; M. Višnar, šivilja, Kerkova 8; I. Šega, posredovalnica za trgovino z lesom, Aleksandrova 45; F. Lipovšek, fotograf, Frankopanova 39; H. Gregorec, damška frizerka, Aleksandrova 26; F. Novak, trg. z oblačili in modistojskimi potrebščinami, Gregorčičeva 20; O. Hetzel, trg. s kurivom in stavbnim materialom, Gosposka 3; F. Novak, Gosposka 32; L. Mohor, mesar, Glavni trg; F. Rupnik, krojač, Ob bregu 4; F. Planinšek, mizar, Samostanska 17; P. Pripuš, sejarstvo, Pristan 13; C. Lapi, sejarstvo, Linhartova 16; A. Lesjak, trg. z meš. blagom, Gosposka 11; F. Robar, sodar, Pobreška 11 in R. Tkalec, šivilja, Glavni/trg 4.

□ Na delovnem trgu. Zaposelitev dobi preko tuk. posredovalnice za delo: 1 mlinar, 2 blapca, 2 čevljarja, 1 viničar, 1 mizar, 9 navadnih delavcev,

17 kemskih dekel, 2 gospodinj, 2 strojni pletilki, 1 hotelska sobarica, 16 kuharic, 2 trgovski pomočnici, 2 pomožni delavci, 25 služkinj, 2 boljši gospodinj in 1 vzgojiteljica.

□ Cela rodbina se je zastupila s klobasami v Spod. Dupleku, in sicer 34letna posestnikova žena Marija Drož ter njeni otroci 10letna Marija, 8letna Marta, 6letna Franciška, 4letna Ljudmila in 1letni Jožek. Vse zastupilce so prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico.

□ Podoknice so huda stvar. 19letnega delavca Ivana Zunka je v času, ko se je pod oknom »zagovarjal s svojim dekletom, neznanec udaril s takšno silo s sekiro po glavi, da se je zrušil v nezavesti na tla in so ga morali prepeljati v mariborsko splošno bolnišnico. Očitvidnega tekmeča, ki so mu pa že na sledu, je pobrala noč.

□ Sprememba naslovov. V Ključavničarsko 2 so se začasno preselili: Franc S. radi suma tatvine, Marija J. in Jožeta P. radi suma tatvine, Ana B. radi suma tatvine in suma ... Našli so pri njej avileno obleko in drugih ženskih toaletnih potrebščin v vrednosti 1260 Din. Iščejo jo že od leta 1929 sem.

□ V barako so vlomili svedrovci, in sicer ob stavbah na Betnavski cesti, kjer gradi stavbno podjetje Vrabl nove stanovanjske hiše, ter odnesli raznih stvari v vrednosti 210 Din.

□ Usodne sanje. V težkih sanjah je skočila 65letna premikačeva žena Alojzja Kure iz postelje; pri padcu ali je revica strla levo ključnico. Zdravi se v tuk. splošni bolnišnici.

□ Z razparanim trebuhom je obležal v krvi 38letni delavec Anton Bolnik iz Sp. Prebukovja št. 28. Vino, živahna beseda, pikre opazke, spopad in nedolžne žrtve. Kečaj bo konec te narodne sramote?

Celje

□ Umrl so dne 8. t. m. v Zavodni na Cesti na grad št. 8 74letna posestnica Ana Spornova, v Trnovljah št. 26 70letna posestnica Marija Pilihova, v javni bolnišnici 31letni delavec Ivan Klančnik, doma iz Kokarja pri Gornjem gradu; dne 9. t. m. je v javni bolnišnici umrl 73letni Oton Barilli, zasebnik v Frankopanski ul. 9.

□ Delo dobijo pri celjski borzi dela 1 pastir, 1 konjski blapac, 1 oženjen viničar brez otrok, 1 ovrabnik, 1 kovač, 1 čevljar, 2 mizarja, 1 kamnoseki, 1 kovaški ter 1 mesarski valenec; 15 kmečkih dekel, 3 služkinje, 3 gostilniške služkinje, 2 natakariči, 2 orožniški kuharici, 1 kmečka varuska, 1 šivilja, 1 gostilniška kuharica, 1 hišnica, 1 kuharska vajenka.

□ Tatvniš ko'es. V četrtek je bilo iz veže Okrožnega urada v Vodnikovih ulici delavcu Karolu Kovaču iz Pečovnika ukradeno kolo, v soboto pa je izginilo kolo iz neke veže na Miklošičevi ulici. Bržkone gresta obe tatvini na rovaš istega storilca.

□ Požar. V nedeljo popoldne je začelo goriti stanovanjsko poslopje posestnika Gračnerja v Medlogu. Vselej isker iz dimnika se je vnela slamnata streha. Domači gasilci so ogenj hitro pogasili. Prišli so tudi gasilci iz Celja in Gaberje, pa jim ni bilo treba več etopiti v akcijo.

Kočevje

Dijaška kuhinja v Kočevju. Živnorojska zadruza v Dolenji vasi, ki ima v Kočevju že obstoječo delavsko kuhinjo, je sklenila, da razširi kuhinjo na ta način, da bo nudila siromahnim dijakom, ki se šolajo na kočevski gimnaziji, čim cenejšo hrano. Ker je že začetek šolskega leta precej blizu, prosí uprava sedanje delavske kuhinje, da dijaki, ki reflektirajo na hrano v njeni kuhinji, javijo svoj pristop čim prej. Cena celodnevni prehrani (zajtrk, kosilo in večerja) bo znašala 12 dinarjev. S tem bo dana tudi najsiromahnejšim dijakom v kočevskem okraju možnost, da pošljejo enega izmed svojih otrok na kočevsko gimnazijo. Ustanovitev alične kuhinje v Kočevju je hvale vredna, ker vemo, da se bo na ta način povečal dijaški naraščaj iz ribniške, velikotanske ter dobropoljske doline, odkoder moremo pričakovati za naš narod še mnogo najboljših in najinteligentnejših voditeljev.

Delavska olimpijada

Dunaj, 3. avgusta.

Da Dunaju, v glavnem in največjem industrijskem mestu Avstrije, se je vršila v času od 19. do 26. julija t. l. II. delavska sportna olimpijada. Prvo tako olimpijado so priredili socialistični delavci v Frankfurtu v Nemčiji leta 1925. Dunajska olimpijada pa ni bila samo sportna prireditev, ampak je bila obenem tudi velika manifestacija za socialdemokratsko idejo. Bila je večinoma manj posrečena propaganda za protiverstni, protikapitalistični in protimilitaristični boj. Zletela scena je bila v tem pogledu krona cele prireditve. Razni nagovori na telovadce in sportnike voditeljev socialdemokratske internacionale so bili naperjeni proti vsem, ki ne trobijo v njihov rog. Sportniki niti je dobro — sportnik in socialist biti je bolje, tako je zaključil svoj govor celo tehnični vodja sportne internacionale, g. Bühren iz Lipskega. Poveličevalo se je samo tuzemsko življenje in kult telesa, potom katerega se je posrečilo socialdemokraciji pridobiti mnogo sportne mladine. Solnce, zraka in vode in pa svobodnega razmaha v takozvani »Nackikultur«, to so faktori, katerih se socialdemokracija prav spretno poslužuje v dosegu svojih ciljev. Da sadovi niso izostali, nam je najbolj nazorno pokazala dunajska olimpijada.

Ta sportna prireditev se je vršila skoraj na vseh dunajskih stadionih, glavno pa je bilo v stadionu dunajske mestne občine ter v dirkalnici, v kolesarskem in plavalnem stadionu. Udeležba od strani sportnikov je bila tako velika, da so bili vedno vsi stadioni zasedeni z najrazličnejšimi panogami telesnih vaj. Največja je bila udeležba iz Avstrije, Nemčije in Čehoslovake. Olimpijado so otvorili otroci »Weltkindertag-om« v nedeljo dne 19. julija, nadaljevali pa so jo seniorji v sredo dne 22. julija z glavnimi olimpijskimi dnevi.

Program, katerega so absolvirali tekoni petih dni je bil ogromen, organizacija prireditve je funkcionirala brezhibno. Sportni material prav dober, v nekaterih panogah (n. pr. telovadba) na višku. Po obsegu ni bila ta olimpijada nič manjša od svetovne (ki se vrši vsaka 4 leta), v nekaterih stvareh jo je celo prekašala. Bile so zastopane najrazličnejše panoge teles. vaj, celo kegljanje. Tekme v zimskem sportu so izvedli preteklo zimo na Semmeringu.

Telovadci so tekmovali v sedmerboju in desetboju, telovadkinje pa v šesterboju in deveterboju orodno telovadbe. Med moškimi so zasedli Nemci (med katere so se vrinili edino Finci in Švicarji) vsa prva mesta, v šesterboju ženskih tekem je zmagala tudi Nemka, v deveterboju pa Avstrijka. Telovadci so prav dobri, izvedbe na drugo in konju so bile prvostanske. Najbolj pa so me presenetile telovadkinje s svojimi poljubnimi vajami na drugo in bradlji. Ročne stoji (celo tezne) niso bile redke, da celo toč pod bradljicami do opore je delala neka Nemka. Kako prožna so njih telesa in kak pogum imajo ta dekleta, res ne bi verjel, ako jih ne bi sam videl. Pa ne samo dobre telovadkinje, ampak tudi prvostanske atletične so ta dekleta. In njihove proste vaje! Najmodernejša gimnastika, katero so podale s prav posebno fineso in prožnostjo. Le žal, da je njihova obleka — v katerih so šle celo dalje kakor so kopalne obleke naših dam — motile njihove sicer krasne izvedbe. Pri orodnih tekmah bi se omenili Fince, o katerih se je dosedaj splošno mislilo, da so samo lahki atleti in ki so se izkazali, da so enakovredni telovadci. Tretje mesto so zasedli v desetboju. Slabše so bile tekme vrst v simultanih vajah na štirih drogih in štirih bradljah. So imeli sicer zelo težke poljudne sestave, vendar jih razen Fincev in Čehov ni nihče dobro izvedel. Moram pa reči, da tako težki simultani vaj (istočasno izvedenih od 4 telovadcev) na bradljah kakor so jih imeli Finci, še nisem videl. Mislim, da zadostuje, če povem, da so imeli sredi vaje iz roč. stoji toč pod bradljicami do prednosa v stegnjeni opori. Pa kako precizno in enakomerno. O drugih prostih premetih, ki so jih imeli v isti vaji, niti ne govorim. Ker sem že ravno pri telovadbi, bi še omenil, da je v nedeljo pri javni telovadbi nastopilo ca. 5500 telovadcev in približno isto število telovadkinj. Izvedba obojih na godbo je bila prav dobra, vaje, sestavitve predvsem iz giba moderne gimnastike, so prav posrečene. Efektne so bile tudi vaje z velikimi rudečimi zastavami, katere so izvajali češki Nemci in Nemke. Prav posrečen je bil tudi nastop najboljših tekmovalcev in tekmovalk na drugo in bradlji po finalni rokometni tekmi pred častno tribuno mestnega stadiona. Tu sem prvič videl s kakim zanimanjem je sledila 60.000 glava množica vrhunskim izvedbam vaj na drugo. Niti pri nato sledeči finalni nogometni tekmi med Avstrijo in Nemčijo ni bilo takega navdušenja, ozir. ploskanja.

Lahki atleti so tekmovali v vseh disciplinah, le maratonskega teka niso imeli. Tu so pa seveda prednjačili Finci, prav dobro so se držali tudi Avstrijci in Nemci. Doseženi rezultati so bili prav dobri. V vsaki disciplini bom vzel le prvega zmagovalca in doseženo mero, odnosno čas.

100 m zapreke: 1. Avstrijec Schenner 15.9 sek. kopje: 1. Fincev Takkinen 62.08 m, 800 m moški: 1. Fincev Guseff 1:17.55, 10 × 60 m štafeta ženske: 1. Avstrijci 1:17.2, 5000 m: 1. Fincev Salmi 15:25.7, 10 × 100 štafeta moški: 1. Avstrijci 1:50.9, 200 m moški: 1. Anglež Cupid 22.3 sek, skok v višino ženske: 1. Nemka Barth 1.48 m, krogla moški: 1. Fincev Franzen 14.03 m, skok v daljavo moški: 1. Fincev Laina 6.68 m, 4 × 100 m štafeta ženske: 1. Avstrijci 52.1, 4 × 100 m moški: 1. Avstrijci 43.6, 400 m moški: 1. Fincev Wall 51.1, skok s palice: 1. Fincev Kristofferson 3.70 m, disk ženske: 1. Nemka Kehrt 28.91 m, 400 m zapreke: 1. Fincev Lethonen 57.7, 2000 m: 1. Fincev Salmi 1:35.04, 10.000 m: 1. Fincev Harja 33:22.8, 100 m moški: 1. Anglež Cupid 10.8, troskok moški: 1. Fincev Takkinen 14.29 m, skok v daljavo ženske: 1. Nemka Kehrt 4.98 m, skok v višino moški: 1. Fincev Lethonen 1.80 m, švedska štafeta moški: 1. Fincev 2:00.6, 1500 m moški: 1. Nemec Wagner 4:4.3, disk moški: 1. Fincev Peltinen 41 m, žoga z zanjko moški: 1. Fincev Franzen 52.79 m, kopje ženske: 1. Nemka Kruger 37.33 m. V desetboju lahke atletike je zmagal Avstrijec Schenner, v petboju pa Nemec Neumann.

V plavalnih tekmah je prednjačila Nemčija. Omenjam le nekatere rezultate prvih zmagovalcev: štafeta ženske 4 × 100 m prosti stil: 1. Nemčija 5:53.4, 200 m prosti stil: 1. Avstrijec Hawlik 2:33.8, 100 m hrbtno ženske: 1. Nemka Frohn 1:33, 100 m prsno moški: 1. Fincev Paananen 1:20.4, 100 m hrbtno moški: 1. Nemec Scheerbarth 1:18.1, 4 × 100 m štafeta moški, prosti stil: 1. Avstrijci 4:35.4, 400 m prsno moški: 1. Fincev Paananen 6:21.6, 400 m prosti stil moški: 1. Fincev Laminpila 5:52.9, 200 m prsno ženske: 1. Nemka Stoll 3:27.9, 100 m prosti stil ženske: 1. Nemka Lotte 1:23.4.

V nogometu (finale) premaga Avstrija Nemčijo v razmerju 3:2 (0:0) pred 60.000 gledalci. Tekma ni bila na višku, osobito prvi polčas je igrala Avstrija izredno slabo.

Tudi v waterpolu premaga v finalni tekmi Avstrija Nemčijo v razmerju 10:3 (2:1).

V rokometu (finale) premaga Avstrija Nemčijo v razmerju 10:9 (8:6). Igra je bila izredno lepa in zanimiva. Moštvu sta bili enakovredni in le srečnemu slučaju je pripisati, da je Avstrija zmagala.

Vršila so se še razna druga tekmovanja v igrah z žogo, tenisu, kolesarskih in motornih dirkah, dviganjem uteži, boksu, rokoborbi, jiu-jitsu, streljanju, raznih vodnih sportih, šahu in kegljanju. Olimpijada je bila jako pestra, program se je izvajal točno ob določenem času in na določenem kraju.

Sedaj pa še nekaj o sceni, katero je izvajalo ca. 4000 telovadcev in telovadkinj. Bila je točno preračunana na učinek, ki naj ga ima na stadionsko maso — in ki ga je tudi dosegla. Scena, predstavljajoč nekaj zgodovinski razvoj dela in delavstva od konca srednjega veka do danes in je trajala približno 1 uro in pol. Rafinirano so bili vpleteni citati iz sv. pisma proti veri in Bogu, v zvezi s protikapitalističnimi in protimilitarističnimi govori. Ker se je končala že v popolni temi, je bil učinek še večji. Baš tedaj, ko je bila arena popolnoma v dimu in ognju, predstavljajoč bojno polje med svetovno vojno, se vsuje na tisoče sportnikov in sportnic z bakljami v areno ter otvorijo bakljado, ki je šla nato v mesto.

V nedeljo je bil sprevod, ki je trajal 3 ure in v katerem je bilo najmanj 60.000 udeležencev. Zastopane so bile skoro vse Evropske države in Amerika. Tudi delegacija iz Jugoslavije je bila zraven — štela je približno 60 udeležencev. Končno bi si še dovolil pripomniti, da so morali biti udeleženci te olimpijade »proletarci I. vrste«. Kajti prav nobene razlike nisem opazil od olimpijade, odnosno prireditve, ki jih prirejajo »buržujci«. Če vzamem telovadne prireditve, kakršne so bile pri našem kmetskem in delavskem ljudstvu v navadi, moram reči, da so bile to prav beraške napram dunajski olimpijadi. In kaka ironija, ko vidiš v sprevodu ca. 1000 motornih vozil, lastnih proletarcev, ki so prejšnji dan pri sceni predstavljali mučenike proletarijata.

Dunajska delavska olimpijada je bila prav lepa sportna prireditev — toda brez proletarijata.

To niso sportniki!

Nedelja, polna važnih dogodkov na sportnem polju, je prinesla za naše razmere nekaj novega. Prvikrat v zgodovini slovenskega sporta je prišlo na sportnih prostorih do nevarnih pretepev. Povzročili so jih deloma nesposobni sodniki, nekaj pa vročekrvni gledalci. Najbolj žalosten je bil dogodek na kopališču po waterpolo tekmi Litvija: Jug. Pri tej tekmi je sodnik g. Šerič uporabljal dvojno mero in oškodoval domače moštvo, ki je bilo pa vseeno toliko slabše, da ni imelo upanja na zmago, pač na boljši rezultat. Ko je tekmo odžvižgal, ga je vrgel v vodo neki gledalec. Do tu bi bilo še nekoliko v red, kajti istega sodnika so vrgli igralci Juga tudi na Sušaku v vodo. Toda po tem dogodku so izrekli nekateri zvezni funkcionarji, predvsem g. Kolih iz Dubrovnika, psovke, kakor: slovenske s... razbojniki itd. Te psovke so potem tako razburile gledalce, da se je razvil splošen pretep. Nekateri igralci Juga so pa dejansko napadli domače igralce, med njimi tudi g. Ulaço. Napetost se pa še ni podela, temveč je tudi popoldanska nogometna tekma med Primorjem in Gradjskim končala z enakimi toda še težjimi izgedi. Zagrebški kibici so poznani, da ne izbirajo izrazov. Ponovile so se enake psovke kakor dopoldne. Ker je bila mera polna, je prišlo še hitreje do izbruha. Posledica: Par krvavih butic in pa nekaj aretacij. Menda bodo sedaj uvideli, da se naši sportniki ne bodo pustili od nikogar več peovat, najmanj pa na lastnih tleh. Je pa obojati tako ene kakor druge, kajti taki dogodki gotovo ne koristijo sportu!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 11. avgusta: 12.15 Eksotična, kmečka godba — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Dr. Bajec: Slovensko pravorečje — 20.00 Jože Premrov: V spomin na zadnje umeščenje koroškega vojvode — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Sreda, 12. avgusta: 12.15 Jugoslovanska glasba, violina-solo. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30 Kalonski kvintet. — 19.30 Literarna ura. — 20.00 Orgelski koncert fr. Kanizija Fricija. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Sreda, 12. avgusta.
Belgrad: 12.45 Radio orkester. 19.00 Narodni napevi. 19.30 Vokalni koncert. 21.00 Odlomki iz »Koštane«. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20.30 Radio orkester. — Budapest: 12.05 Plošče. 17.20 Dunajske pesmi. 18.30 Lahka glasba. 20.15 Arje. 21.20 Jazz orkester. 22.40 Orkestralni koncert. — Dunaj: 12.40 Opoldanski koncert. 17.15 Klavir. 18.00 Orientacija v pokrajini. 20.30 Pesmi. 21.00 Počitnice v gozdu. 22.00 Večerni koncert. — Milan: 12.00 Pestra glasba. 20.45 Opereta. — Oslo: 20.00 Orkestralni koncert. 22.30 Plesna glasba. — Praha: 20.35 Koncert. 21.00 Violina in orgle. — Langenberg: 20.45 »Dva srečna dneva«, burka. 22.00 Nočna glasba. — Rim: 21.00 »Vazal«, lirčna drama. Smarylo. — Berlin: 20.00 »Domača vojska«, opera. Schubert. 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 20.30 Koncert. 22.30 Lahka glasba. — Toulouse: 13.15 Koncert vojaške godbe. 20.30 Simfonični orkester. 20.45 Havajske kitare. 21.00 Opera glasba. 21.40 Simfonični orkester. 22.45 Simfonični orkester. —

Dobovec pod Kumom

Dne 9. avgusta se je vršila na Dobovcu izredna slovesnost, srebrno sv. mašo je obhajal tamonjski župnik g. Janko Pogačar. Na predvečer so dobovski pevci in tamburaši priredili jubilantno prirčno podoknico, v nedeljo so pa izrekli častitke v imenu župljanov in občine g. Franc Grebenc, v imenu šolske mladine Leopoldina Putovšek in Franc Cestnik, v imenu gasilcev pa Franc Kaplan. Slavnostno pridigo je imel g. prof. Pavlič iz Celja, v kateri je opisal vse radosti in težave podeželskega in hribovskega dušnega pastirja. G. Pogačar pastirjuje že 18 let na Dobovcu in v vna zanjupljani k ljubezni do sv. Cerkve. Pri slovesni sv. maši je stregel tudi č. g. salezijanec Fr. Pernišek, svibenski rojak in misijonar med Indijanci v Patagoniji. Mnogo ljudi je prišlo na slovesnost iz okoliških krajev, iz Trbovelj, Svibna in sv. Jurija pod Kumom. Med obedom je bilo izrečenih več prav pri-srčnih napitnic, posebno duhovito sta pa zabavala vsa družba g. Fr. Knez in župan g. M. Medved iz Sv. Jurija pod Kumom.

Jesenice

Dirjanje motornih vozil. Kolikokrat smo že na tem mestu omenjali, da vozači motornih vozil prav nič ne upoštevajo voznih predpisov po javnih cestah skozi obljubene kraje. Posebno avstrijski avtomobili, katerih je vedno dosti na naših cestah, vozijo skozi Jesenice z nerazmisljeno brzino in le čudno je, da ne pride do večjih nezgod. V ponedeljek je zopet povzročil nezgodo delavec K. E., ki je z motornim kolesom podrl in poškodoval delavca Skumavca, katerega so morali prepehlati v bolnišnico.

Jesenjski trg ob torkih in sobotah je bil zadnja tedna zelo dobro založen. Okoliški kmetje pripeljejo vsega, kar je o sedanjem času dobiti. Krompirja je v izobilju po 1.25 Din za kilogram, bruske so po 4 Din kg, najcenejše pa so kumare. Zato je ta dva tržna dneva v drevoredu pred kolodvorom zelo živahen promet.

Kranj

Ljudska kuhinja. Svojevrsen sklep je letos spomladaj glede prehrane svojih delavcev napravila »Jadransko-Posavska tovarna«. Ker je vodstvo tovarne videlo, da delavci vse premalo skrbijo po-svečajo redni prehrani, kar škoduje njihovemu zdravju, je ustanovilo lastno kuhinjo, namenjeno delavcem in delavkam. Na ta način je bilo tovarniško osebje takorekoč obvezano, da obiskuje od tovarne ustanovljeno kuhinjo. Prvotno je vodstvo kuhinje imela g. Pernuševa, žena družabnika tovarne, sedaj je pa delavstvo samo prevzelo organizacijo in vodstvo te naprave. Članstvo kuhinje se giblje okrog 50, bistvena karakteristična poteza in lastnost te kuhinje je ta, da je vodstvo napram svojemu delavstvu zavzelo razumevajoče, s socialnega vidika odobravanja vredno stališče in si stavilo konkretno nalogo stati delavstvu ob strani.

Potraba borze dela. Lansko leto ustanovljena podružnica borze dela v Kranju je bila letos spomladaj uknjena. Od dne do dne pa se vedno bolj javlja potreba po uknjeni instituciji. Vsak dan prihajajo v »Delavski dom«, koder je bila borza dela nastanjena, množice brezposelnih delavcev, ki prosijo pomoči, dela in posredovanja, pa je vsega tega tako malo. K zapalosti delavstva je borza dela gotovo nekaj pripomogla in prav bi bilo, da se obnovi.

Drugič in zadnjič. Kje se Kranjčani sedaj kopeljejo? V sled je opisanih slabih okoliščin pa so si Kranjčani začeli staro kopališče opuščati in so si poiskali lepšo in čistejšo vodo. Tako so zlasti letos zelo navahili v Strahečo dolino. Voda je topla in čista, solca in prodja tudi dovolj. Javnih kabin ni. Kopališče, ki je precej razsežno, se nahaja v preko 10 m globoki soteski. Seveda kraj za zgradbo kopališkega poslopja ni primeren, ker je iz mesta smer oddaljen in je dohod k vodi zelo strm. Tretja smer vodi kopalce v Stružovo na Savo. Kraj nudi sledeče ugodnosti: veliko prostora za solčenje, dolga distanca za plavanje od restavracije »Slavec« do Majdičevega jezca, prostor oddaljen od večjih cest, torej brez prahu, dober čist zrak, in bližina smrekovih gozdov. Negativna plat tiči v dejstvu, da je Sava vedno precej mrla, zlasti bi to ne vplivalo ugodno na tujce, ter da je prostor že preveč oddaljen iz mesta. — Vsem pogledom ustrežajoč kraj bo v Kranju res težko najti. Idealno kopališče, kot mariborsko na Felberjevem otoku, pa bi se v Kranju krasno dalo napraviti na Majdičevem otoku, ki je kot ustvarjen z vsemi pogoji za tako napravo, če bi bil otok javna last, odnosno če bi bil napravljen. — Končujemo razpravljanje o kopališču s povdankom, da je v Kranju kopališče res potrebno in da bo občina v prav doglednem času morala staviti si skrb in nalogo, da ga čimprej ustvari.

Tržič

Nove fresko-slike dobiva v teh dneh moška kapela v naši župni cerkvi. Že nekaj tednov se mudita v nji akademična slikarja Janez Mežan in Mirkavž Pirnat. Po že izvršenem delu sodeč bo kapela originalno in res umetniško poslikana. Več o tem, ko bo delo dovršeno.

Cerkvica sv. Jurija v Bistrici je na zunanjem zidu dobila mogočno sliko sv. Kristofa, ki jo je naslikal Matija Bradacka iz Kranja. Leti slikar je lepo poslikal znamenje žalostne Matere Božje v zgornjem koncu in dela sedaj pri znamenju na »Cegliču«, ki je znana zlasti planincem, ki hodijo na Kofce.

»Naš dom« na Skoli obrača v zadnjih dneh pozornost nase. Premajhni so postali prostori za zavetišče, pa tudi oder in garderoba sta bila stisnjena. Kar na tihem so pričeli s povečevalnimi deli. Celotna stavba bo za 8 m podaljšana in zvezana e staro hišo. Kaj bo, bomo videli, ko bo dograjeno. Kdor se spozna po načrtih, pravi, da bo nova stavba lepa in tudi v vseh ozirih uporabna. Dozidano bo tudi stanovanje za hišnika.

Ustavitev obrata. Tovarna čevljev Mally & Demberger je odpovedala vsemu delavstvu, ker bo ustavila obrat. Ob delo so zlasti starejši delavci, ki bodo pač težko kje drugje dobili zaposlitev. Če pomislimo, da so med njimi celo taki, ki so do 50 let delali v tej tovarni, je pač žalostno, da so danes tebi nič meni nič vrženi na cesto.

Slovo. V sredo nas zapusti g. kaplan Bartol Mirko, ki je nad 6 let služboval v Tržiču. Z njim izgubi naša fara priljubljenega spovednika in dobrega govornika, otroci ljubeznega kateheta, ki ga bodo pač težko pozabili. Prosvetno društvo sv. Jožeta pa agilnega odbornika, delavca in voditelja. Na novem službenem mestu v St. Jerneju na Dolenjskem mu želimo obilo božjega blagoslova. V Tržiču pa pride v četrtek na njegovo mesto g. semen. duhovnik Stanko Skvarča, doma z Vrhnike.

Belokrajnski kotichek

Gasilska slavnost v Gradcu. V nedeljo, dne 2. avgusta se je vršila svečana blagoslovitev zaslave gradaškega gasilskega društva. Zastavo je umetniško izvršila trdka »Ecclesia« v Ljubljani. Na eni strani je podoba sv. Florijana, na drugi napis: »Ljubav do brata te naj vodi, rešitelj v stiskah mu bodi in letnice 1889—1931. Kumoval je zastavi Nj. Vel. kralj Aleksander po svojem zastopniku polkovniku Jovanoviću. Kumica pa je bila gospa Milena, soproga dr. Zalokarja, pravne referenta direktij drž. železnice. Navzoč je bil tudi gospod podban, metliški okrajni glavar z gospi in minister na razp. dr. Niko Zupanič. Ob 11 se je vršila v grajskem vrtu sv. maša; potem pa kratek nagovor o ljubzni do bližnjega in blagoslovitev novega prapora, kar je izvršil domači, podzemeljski župnik. Gasilcev v kroju, domačih in sosednih je bilo 287. Zastave pa iz Črnomlja, Metlike in Bumbanje, ki so sprejele medse po blagoslovu tudi gradaško zastavo, katero je g. načelnik Julij Mazelle izročil v varstvo gospodu Milanu Mazelle. Godba je bila s Sušaka. Po slavnosti se je v gradu, katerega je dal na razpolago g. Zutej, vršil banket in ljudska veselja.

Prva žrtev Kulpe. Dne 4. avgusta je prišel v Logarjev mlin na Božakovem, 19-letni fant iz Dojtrovice, skoro tri ure daleč. Ko se je v Kulpi kopal, mu je na peščini podrsnilo in ga je voda požrla. Ker za nibež takoj ozbil, so ga utonil

in so ga opazili šele čez pol ure. Bilo je že prepozno. Ni se dal več obuditi.

105-leten starček? Dne 4. avgusta smo zakopali pri Treh farah Miho Rozmana iz Krmačine, tam doli od Kamence iz mlina ob cesti, ki pelje iz Vidovine na Brod. Draški Marko je napisal, da je star 105 let. Pa se bojimo zopet potegavščine, kot nam je je napravil oni 100-letni iz Sodjega vrha, tam pozimi. Rojen je bil v Tržiču pri Mokronogu. Pa naj tam pogledajo, koliko je mogel biti star Miha Rozman.

Ameriška slovesnost na Primostku. V nedeljo popoldne ob 4 se je vršil blagoslov kapelice na Primostku, v podzemeljski župniji. G. Bajuk in njegova žena, ki sta prišla na obisk iz Amerike, sta dala prenoviti kapelico in oskrbela zanj nova kipa Srca Jezusovega in Male Terezije. Za ta dan so domača dekleta kapelico lepo ountale in ob 4 popoldne je ob prisotnosti številnega občinstva podzemeljski g. župnik izvršil blagoslov. S tem sta si g. Bajuk in soproga postavila lep spomenik, ki bo še dolgo pričal, da človek tudi v tujini more ohraniti vero in ljubezen do domovine, če le hoče. Po slovesnosti je g. Bajuk povabil številno sorodstvo v svojo rojstno hišo, kjer so bile izrečene mnoge lepe napitnice.

Metlika v filmu. To je pa spet nekaj. Po dolgem in počez, spred in zad in po sredi Metlika vsa in še Tri fare in Starčeva mačka iz Curil, Komenda, prošnja, Baragova soba in kaplanska klet — le Markota prošniškega nismo mogli najti nikjer — in cvetje Sirkove gospe, in krokerja dva iz metliškega grba, in trgi in »placice« in ulice, kar stoji, kar se zida, kar podira in Obrh, kjer novice se stekajo in kjer nam v transformatorju elektrika zori in Veselica, kjer metličanom trta lepo grozijo obeta, in grad od koder se pravica deli in šola, kjer otroške glave modrost zjemajo in celo mesto od svetega Martina, ki se mu cerkev podira, do Majlonta, kjer se skriva »pušečnik«, kateremu se je veva že posušila, a rodi še ne. In še postaja z oleandri in cvetjem, gospodom načelnikom in potniki in zadržana vinka klet, zunaj in znotraj — pa sedom ne bo videti če so prazni ali polni, pa kar tako zraven povem, da se teče iz njih in kdor bi rad pil, naj se kmalu oglasi, da dobre kapljice ne zamudi; in še eden je zraven — belokranjski kotichek — pa ne v sodih, kakor bi morda kdo hudomušno bral, marveč le s sodi v filmu, kot filmska zvezda pa! In to bo v Ameriko šlo, brez posa, brez karte, tako pravi gospod Ordina, ki je to čudežno delo delal; ki je vse te velike in majhne, drobne in debele stvari v eno majhno škatlico spravil, Torej z Bogom, dokler se ne vrnemo.

Konjice

Po evharističnem kongresu. Tako veličastne verske manifestacije, kakor je bila preteklo nedeljo, še ni bilo v Konjicah. Vtisi, ki jih je zapustila v udeleženceh, so tako mogočni in lepi, da ves teden ljudje govorijo samo o tem, kako je bilo lepo. Velike množice ljudstva iz vseh župnij v dekaniji so se zgrnile ta dan v Konjice, da bi poživile svojo zvestobo do evharističnega Kralja in dale duška svojemu verskemu prepričanju. Ganljiv je bil prizor v cerkvi, ko se je vzdolž po cerkvi vrstila vrsta za vrsto in prejemala Telo Gospodovo. Višek vse svečanosti pa je bila popoldanska procesija z Najsvetjšim, katere se je udeležilo nad 3000 ljudi. Konjčani se enoglasno izražajo, da tako veličastne procesije še niso videli. Poleg zastopnikov oblasti so se udeležili tudi odlični tržani.

Posebno pohvalo zasluži gđ. Podgorškova, ki se je edina izmed učiteljstva udeležila procesije in vodila šolske otroke. Mimogrede omenimo pri tej priliki nekam čudno zadržanje g. šol. upravitelja, ki je najprej prostovoljno obljubil, da bo poskrbel za nadzorstvo otrok ob šol, četudi ima učiteljstvo sedaj počitnice, a je v zadnjem trenutku svojo pomoč odrekel. Nam bi bilo veliko ljubše, če nam g. šol. upravitelj sploh ne bi nič obljubil, ker potem ne bi s tem računali. Tako pa je nastala zmešnjava, ki jo je bilo težko urediti. — Vsa zbrana množica je razumela velik pomen te manifestacije in poživila v svojih sreih ljubezen do Kristusa Kralja.

Laško

Denuncijanstvo. Vled ovadbe naslovljene na okrajno glavarstvo Laško, podpisane od nekega A. Lukmana, se je dne 6. t. m. vršila pri tem sodišču kazenska razprava proti Kurniku Blažu, posestniku v Sv. Jedertu, Lončarju Josipu, župniku in duhovnemu svetniku pri Sv. Jederti, Goterju Francetu, posest. sinu v Tremerjih, Matvezu Deželaku, posestniku in bivšem oblastnemu poslancu v Ložah pri Rimskih toplicah, Ivanu Deželaku, posestniku in priv. uradniku, mgr. dr. Franju Kruljcu, dekanu v Laškem, Josipu Zmavcu, katehetu v Trbovljah, Ahacu Rudolfu, posestniku v Trbovljah ter Sanci Josipu, posestniku v Padežu pri Laškem. Vsi ti so obdolženi prestopka zakona o zaščiti države, da so imeli dne 28. maja t. l. neprijavljen estanek v Laškem, pri katerem da se je razpravljalo o političnih zadevah. V teku razprave se je dokazalo, da je ovaditelj po nedolžnem ovadil mgr. dr. Frana Kruljca in Ivana Deželaka, ki se sploh nista udeležila zadevne seje in tudi ne kakega političnega sestanka. Predsednik okrajnega odbora kmečke zveze gosp. Deželak Matvez je poslal odbornikom te zveze vabilo na odborniško sejo za 28. maja t. l. Ta seja se je tudi vršila v navzočnosti vseh zgoraj imenovanih obdolžencev izuzemši gosp. dr. Frana Kruljca in Ivana Deželaka in na tej seji so se obravnavale le zadeve, tičeče se kmetijstva v laškem okraju, kar se je dokazalo s zapisnikom dotične seje. Razprava je bila preložena na nedoločen čas v svrhu poizvedb pri okrajnem načelnstvu v Laškem, če so obdolženci v resnici odborniki okrajnega odbora kmetijske zveze.

Plui

Štipendij francoske vlade za enoletno bivanje na pariški univerzi v vrhu znanstvene izpopolnitve je dobil profesor matematika in fizike na tukajšnji gimnaziji g. Molinaro Ivan.

60 letnico svojega rojstva je praznoval prof. g. Vodnik Hinko. Kdo bi si mislil, da nosi šest križev, kadar jo maha raven kot sveča k Francetu v Novo vas. Možu, čigar deviza so bile vse življenje Goethejeve besede: bodi plemenit, pomagljiv in dober, kliče: Ad multos annos!

Brežice

Nova zgradba. Pri licitaciji stavbe okrajnega poglavarstva v Brežicah je oddala mestna občina v Brežicah delo stavbeni trdku Josip Ciuha v Trbovljah za 787.000 Din. Poslopje se zida ob glavni cesti pred vodovodnim stolpom in mora biti do začetka novembra 1931 pod streho. Okoli nove stavbe je jako živahno vrvenje. Kraljevska vlada v Belgradu je prispevala k zgradbi okrajnega poglavarstva 450.000 Din. Trdka Ciuha je prevzela istočasno tudi podiranje takozvane Therijeve kleti (poleg meščanske šole) z materialom vred za 10.000 Din, preko katerega zemljišča je projektirana nova cestna zveza na Bizelisko—St. Peter.

Hmeljska kriza tudi v Čehoslovaški

Ta teden se je pričelo v Čehoslovaški obiranje hmelja. Letina je zelo dobra. V kupčiji s hmeljem vlada splošno mrtvilo in cene, ki jih je zaznamoval trg v Zatecu, so za hmeljarje naravnost porazne. Za 50 kg hmelja so kupci plačevali 120 do 250 Kč. Hmeljarski sindikat, ki se je osnoval s državno pomočjo zato, da pomaga hmeljarjem iz današnje krize in da prepreči predvsem padanje cen, se je trudil z vso silo, da bi z velikimi nakupi hmelja pridržal cene na dosedanj višini. To mu sicer ni povsem uspelo, vendar je imelo njegovo delo to dobro delo, da vsak hmeljar vsaj vnovčil svoj pridelek. Končno veljavno seveda sindikat ne bo mogel rešiti krize. V hmeljarstvu je namreč nastala tako huda nadprodukcija, da ne vidijo hmeljari drugega izhoda iz sedanjega položaja, kakor da zopet omejijo površino hmeljskih nasadov. Sindikat je dosedaj prejel okoli 15 milijonov Kč od države in je do danes nakupil okoli 35.000 centov (po 50 kg) hmelja, toda na razpolago je še vedno okoli 25.000 centov hmelja. Tudi hmelj, ki ga je pokupil sindikat, leži v skladiščih, ker ni kupec. Spričo tega neugodnega položaja se med hmeljari propa-

gira misel, da bi zopet skrčili površino hmeljskih nasadov, čeprav so že lansko leto izločili 30% s hmeljem nasajene površine. Hmeljarska organizacija se trudi, da bi se na tej površini zasadili zopet prejšnji pridelki. Težka usoda, ki je zadela čehoslovaške hmeljarje v zadnjih letih, je razvidna iz teh-le podatkov: Od septembra 1926 do avgusta 1927 je cena za 50 kg hmelja poskočila od 2800 Kč na 4000 Kč, v istem času od 1. 1927 do 1928 od 1500 Kč na 2500 Kč, od 1928 do 1929 od 600 Kč na 2500 Kč, od 1. 1929 do 1930 od 500 Kč na 900 Kč in od septembra 1930 do avgusta 1931 je cena padla od 550 Kč na 150 Kč. Cene lanskega hmelja so bile najvišje v začetku sezone, to je v septembru in oktobru, medtem ko so ob zaključku padle na 150 Kč. Lansko leto je Čehoslovaška producirala 240 tisoč centov hmelja, med tem ko znaša potreba čehskih pivovarov komaj 70.000 centov. Preostalih 170.000 je namenjenih za izvoz. Najboljši kupec čehoslovaškega hmelja je še vedno Nemčija, toda tudi povpraševanje iz Nemčije čedalje bolj pada, ker se je Nemčiji s sistematično propagando posrečilo dvigniti lastno produkcijo.

Trije velesejmi

Jugoslovansko-nizozemska trgovska zbornica v Rotterdamu bo v zvezi z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu priredila propagandno razstavo na velesejmu v Utrechtu v dnevih od 8.—17. septembra. Ob tej priliki se bo tudi grafično prikazoval položaj in razvoj naše industrije. Ravnotako bodo na razstavi slike, albumi in prospekti tihočisti se gospodarskega razvoja v Jugoslaviji. Tudi te, ki bi imele interes na tem, da se njihovi albumi, prospekti itd. razstavijo, naj se obrnejo na Zbornico za TOI v Ljubljani.

Odbor zagrebskega velesejma je sklenil, da na jesenskem velesejmu, ki bo trajal od 29. avgusta do 7. septembra, priredi posebno izložbo za volno in konopljino. Razstavljene bodo vse vrste naših ovc, razne vrste volne in nazorno bo prikazana proizvodnja volne in drugih tkanin, ki se izdelujejo iz konoplje. Istočasno bo kongres vseh strokovnjakov in trgovcev, ki se bavijo s proizvodnjo volne in tkanin. Prizadeti, ki bi radi razstavili svoje izdelke na sejmu, naj to takoj sporoče upravi zagrebskega velesejma.

Velesejem v Pragi bo trajal od 6. do 13. septembra in udeležila se ga bo tudi naša država z izložbo kraljevine Jugoslavije, ki jo bo priredil Zavod za pospeševanje inozemske trgovine. Pri tej priliki bo ta zavod tudi organiziral velik izlet jugoslovanskih trgovcev v Prago. Razstavljani bodo tudi razni projekti cest in materiala za gradbo cest. Sodelovali bodo tudi jugoslovanski strokovnjaki.

Tudi dunajski velesejem se bo vršil od 6. do 13. septembra. Svojo udeležbo je zagotovilo 18 držav. Dovoljen je 6% popust na ozemlju vseh obmejnih držav.

Preokret v poljedeljski krizi

Indeksne številke za julij 1931 so bile po podatkih Narodne banke naslednje: Rastlinski proizvodi 78,9 (v juniju 77,8), živalski proizvodi 74,7 (71,7), mineralni proizvodi 76,0 (77,4), industrijski proizvodi 71,3 (71,7). Skupni indeks 74,4 (75,8). Izvozniki proizvodi 75,3 (73,7), uvozniki 69,4 (70,1). Iz

teh podatkov je razvidno, da so se cene agrarnih proizvodov ustale in celo za malenkost napredovale. Važno je predvsem, da je cena proizvodov, na ne krize nastal pri nas razveseljiv preobrat na bolje. Tudi cene živalskim proizvodom so napredovale. Važno je prevesem, da je cena proizvodov, namenjenih za izvoz, poskočila za 1,5 točke, med tem ko je indeks uvoznih izdelkov napredoval samo za 0,7 točke.

Menjava pšenice

Menjava državne pšenice za moko se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri provizorskem odseku ekonomskega oddelka ministrstva vojske in mornarice v Belgradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem odseku.)

Brzovozni prevoz sadja. Glavno ravnanstvo državnih železnic je odločilo, da se od 15. t. m. prične brzovozni promet za prevoz sadja.

Dobave. Gradbeni oddelak ravnateljstva drž. železnic v Ljubljani sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 m armiranega telefonskega kablo, 45 komadov železnih omar in 200 m kablo. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Ravnanstvo drž. rudnika Breza sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg bencina, 150 m gradla za zastore, pisarniških potrebščin (papir, kuverte, peresa, črnilo, risalni žebelj, itd.), 40.000 kg ovs, 50 komadov dvojnih porcelanastih izolatorjev, 60 kg jermen, 1000 kg vijakov, 300 kg petroleja in 175 komadov cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Borza

Dne 10. avgusta 1931.

Denar

Ljubljana. Amsterdam 2273.24—2280.08, Bruselj 786—788.36, Curih 1100.85—1104.15, Dunaj 792.60—795, London 273.94—274.76, Newyork 5633.01—5650.01, Pariz 221.43, Praga 167.455, Trst 295.18—296.08.

—5650.01, Pariz 221.43, Praga 167.455, Trst 295.18—296.08.

Zagreb. Amsterdam 2273.24—2280.08, Dunaj 792.60—795, Bruselj 786—788.36, London 273.94—274.76, Milan 295.18—296.08, Newyork 5633.01—5650.01, Pariz 221.43—221.76, Praga 167.21—167.71, Curih 1100.85—1104.15.

Skupni promet brez kompenzacij 12.8 milij. Belgrad. Amsterdam 2273.24—2280.08, Bruselj 786.36—788.36, Curih 1100.85—1104.15, Dunaj 792.6—795.7, London 273.94—274.76, Newyork 5633.01—5650.01, Pariz 221.10—221.76, Praga 167.21—167.71, Trst 295.18—196.08.

Curih. Belgrad 9.08, Pariz 20.08, London 24.885, Newyork 512.5, Bruselj 71.35, Milan 26.8, Madrid 43.90, Amsterdam 206.55, Dunaj 72.02, Stockholm 137, Oslo 136.95, Kopenhagen 136.925, Sofija 3.7175, Praga 15.18, Varšava 57.35, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.425, Bukarešta 3.0475, Helsingfors 12.90.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% Bler. pos. 71, 8% Bler. pos. 81, Celjska 150 den., Ljublj. kred. 120 den., Prašedion 950 den., Kred. zavod 195 den., Vevče 120 den., Stavbna 45 den., Ruše 145 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 76—78, agrarji 47 bl., vojna škoda ar. 336—337 (333, 334, 337), kasa 336—337 (337), 8, 9. 339—340 (337, 340), 312. 349—350 (46), 8% Bler. pos. 81—82 (82), 7% Bler. pos. 71—71.25 (71, 72), 6% begl. obv. 57—57.50 (57). Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Poljo 53.50—55, Kredita 121—122, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 68 den., Obrtna 36 den., Prašedion 957.5—956 (957.50, 990). Srbska 190—192, Zemaljska 120—125 (120). Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 115—125, Slavonija 200 den., Danica 65—70, Drava 220—225 (220), Sečerana Osjek 216—225, Brod. vag. 65 bl., Ragusea 300—330, Ocean 190 den., Trboveljska 230—235.

Belgrad. Narodna banka 5800 (10 kom.), 7% invest. pos. 79.50—80.50, vojna škoda 338.50—345 (336.338, 200 kom.), ult. dec. 350, 6% begl. obv. 61, 7% Bler. pos. 70.50, 7% pos. Drž. hip. banke 72.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: 8 vagonov pšenice, 6 vagonov ječmena, 8 vagonov koruze, 2 vagona moka, 5 vagonov otrobov, 1½ vagona fižola. Tendence neizpremenjena.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 90.50, Wiener Bankverein 14, Escomptes. 148.40, Zivno 78.30, Union 17.15, Ruše 15, Mundus 75, Alpine 12.70, Trboveljska 27.15, Kranj. ind. 41, Leykam 12.50.

Budimpešta. Tendence trdna. Promet srednji. Pšenica dec. 13.75—14.15, zaklj. 13.70—13.72, marec 15.30—15.40, zaklj. 15.34—15.35, rž dec. 12—12.10, zaklj. 11.98—12, marec 13.50—13.75, zaklj. 13.50—13.66, koruza marec 14—14.60, zaklj. 14.60—14.70.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 2515 goved. Iz Jugoslavije 199. Cene: Voli najboljši 1.60—1.68, I. 1.30—1.45, II. 1.20—1.25, III. 1—1.05, krave I. 1.10—1.20, II. 0.80—0.90, bik 0.80—1, klavna živina 0.50—0.80. Tendence: Cene so se slabo držale. Biki so bili za 5 grošev cenejši.

Cene na karloškem sejmu. Sobotni živinski sejem v Karlovcu je bil izredno dobro obiskan. (V oklepajih število prodane živine.) Prignanih je bilo 409 konj (75), 243 krav (97 po 2—5 Din), 181 juncev (59 po 3—5 Din), 479 volov (202 po 3—8

Din), 21 bikov (11 po 3—5), 88 junce (39 po 3—5 Din), 508 glav drobnice (152 po 50—100 Din za koma), 1150 svinj (328 debelih po 6.50—9 in suhih 330 po 2—8 Din za kg) ter 382 telet (220 po 120 do 200 Din za glavo). Na sejem je prišlo mnogo trgovcev iz Primorja in severne Dalmacije in mnogo tudi iz Ljubljane.

Drobne gospodarske

Belgrad, 10. avgusta. AA. S sklepom ministrstva za kmetijstvo je podalšan rok veljave pravilnika za izvoz pšenice, rži in koruze v jugoslov.-čehoslovaškem prometu od 1. avgusta do 31. decembra t. l. Isto velja za jugoslov.-madžarski in jugoslov.-italijanski promet.

Belgrad, 10. avg. AA. S sklepom ministra za promet je izpopolnjena tarifa za izvoz koruze, ječmena, soržice, moka, pšenice in rži iz postaj Abashevi, Bačinci, Grk in Morovi.

Belgrad, 10. avg. AA. Minister za promet je odobril vozne olajšave za obiskovalce vzhodnega sejma v Bariu, ki bo od 6. do 21. septembra. Olajšave veljajo od 2. do 25. septembra za vse vlake razen ekspresa. Olajšava obstoja v tem, da kupi obiskovalce sejma pri odhodu vozni listek do meje, pri povratku pa plača s potrdilom o obisku sejma v Bariu polovično vozovnico.

Belgrad, 10. avg. AA. Iz moravske in donavske banovine je bilo izvoženih 6226 hl vina, in sicer iz donavske 6106 iz moravske pa 120 hl, od tega je šlo v Italijo 5207, na Čehoslovaško 757, v Avstrijo 742, v Švico 120 hl.

Belgrad, 10. avg. AA. Z veljavnostjo od 20. avg. t. l. stopi v veljavo dodatek 1 k zvezku 4 tarife za jugoslovansko-nemški promet. Vse dozdej izdane spremembe in dopolnitve glede tarife za izvoz svežega sadja ostanejo.

Belgrad, 10. avg. AA. Generalna direkcija državnih železnic je izdala nova pravila glede pošiljanja in pretovarjanja vagonovskih pošilk svežih jabolk za izvoz.

Belgrad, 10. avgusta. AA. Minister za kmetijstvo je sklenil, da se ustanovi za leto 1931 izpraševalna komisija za izpraševanje kandidatov v ministertvu za kmetijstvo. Komisijo sestavljajo: Zvonimir Turina, načelnik Konstantin Nikolić, Zoltan Marcel, inšpektorja, dalje Albin Radikon, inšpektor in Stjepan Bajer, agrarni referent ministertva za kmetijstvo, kot namestnika. Za delovodjo je določen Dragoljub Gorgjević, pomožni tajnik ministertva za kmetijstvo.

Belgrad, 10. avg. AA. V našo državo je bilo uvoženih 120.000 kg kalijeve soli.

Belgrad, 10. avg. Z. V teku tega meseca, ko se bo začela izvozna kampanja, bo vpeljanih 5 tovornih brzovlakov na področju zagrebske, belgrajske in subotičke direkcije.

Novi Sad, 10. avg. 2. Poljedelci dunavske banovine so vložili prošnjo na generalno pošto ravnateljstvo, da se uredi telefonske in telegrafске proge, da bi v času izvozne kampanje ne bilo moteno.

Belgrad, 10. avg. ž. Za izvoz naše živine, posebno živine v zaklanem stanju, so ukrenili potrebne korake, da se najdejo nova tržišča. V zadnjem času zlasti francoski trg povprašuje po zaklani živini.

Praga, 10. avg. AA. Eden najlepših moravskih gradov, grad Buhlov, je že 16 ur v plamenu. Požar je uničil veliko dvorano z bogato umetniško zbirko.

Berlin, 10. avg. AA. Po vesteh iz Kölna je v bližnjem premožnem rudniku nastala eksplozija drobnega premožnega prahu. 4 rudarji so bili težko ranjeni, 1 rudar pa ubit.

Wiener Messe

6. do 12. septembra 1931 (Kotunda do 13. septembra)

Posebne prireditve:

Pohištvo / Reklama / Svetlobna reklama / Salon za modno kuhinjo / Dunajske modne pletenine / Razstava »Novodobne opreme za kuhinjo na plin / Električna gospodinjstva. Radio in slabi tok. / Pisarniške potrebščine / Sejm železnega in patent. pohištva / Razstava hranil in nasiadil / Stavbarstvo in gradnja cest / Tehniške novosti in iznajdbe / Poljedeljska in gozdarska razstava / Avstrijska zimsko-sportna razstava.

Nobenega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

kakor tudi — v dobi lipskega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig Oesterr. Messehaus in pri častnih zastopnikih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnike, Dunajska cesta 1 in podružnica Hotel »Miklič« vis a vis glavnega kolodvora.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

POZOR! POZOR!

Konkurzna

razprodaja

modne trgovine JOS. LENARD se radi preselitve z Dunajske c. 20 nadaljuje do preklica v Šelenburgovi ulici 6 (nasproti trg. Meinl)

Kis za vlaganje

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ul. 9. Tel. 25-80

Spirit za vlaganje

Več dobrih zidarjev

za obdelovanje kamna za kameniti zid sprejme takoj

Gradbeno podjetje Ing. Jos. Dedek

Ljubljana, Zibertova 7/I. nadstr.

Zavarovalnica sprejme takoj v službo stavbenega

inženerja

kot likvidatorja. Oferte z navedbo prakse o stavbeni stroki na upravo »Slovenca« pod značko »Tehnični likvidator 1931«.

Gostilna KERŠIČ

v Sp. Šiški, se odda v najem s 1. septembrom

Natančno se poizve istotam

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljai, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet rastejo, prhljai in srbež izgine, če uporablate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara. l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije. lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb. Jelačićev trg 20.

Vsem, ki ste jo poznali, javljamo v globoki žalosti, da nam je danes umrla naša ljubljena mati, stara mati, prababica, tašča, teta in svakinja, gospa

Marija Rozina roj. Skaberne

vdova po sodniku in posestniku

v 80. letu svoje starosti.

Predrago pokojnico spremimo k zadnjemu počitku v sredo 12. avg. ob 4 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Novem mestu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v kapiteljski cerkvi v četrtek 13. avgusta ob 8 jutraj.

Novo mesto-Ljubljana, dne 10. avgusta 1931.

Žalujoče rodbine:

Kozina, Kovač, Skaberne, Rozina.

Pozor! Romarji evharističnega kongresa Sušak

naj posetijo dobro domačo slovensko kuhinjo »Gradski podrum« v Sokolskem domu, kjer se točijo najboljša vina in igra orkester ruskih balalajk. Priporoča se lastnik restavracije Korl Doyčar.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

Franc Matjašič

dne 10. t. m. po kratkem, mučnem trpljenju, nenadoma umrl.

Pogreb draga, nepozabnega pokojnika bo v sredo 12. avgusta 1931 ob 3 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 10. avgusta 1931.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

ZAHVALA. Ob prebrdki izgubi našega nepozabnega, nad vse ljubljeneega soproga, očeta, sina in brata, gospoda

med. dr. Otona Hawlina

se najiskrejeje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pre-množe izraze tolažečega sožalja in za poklonjeno cvetje in vence.

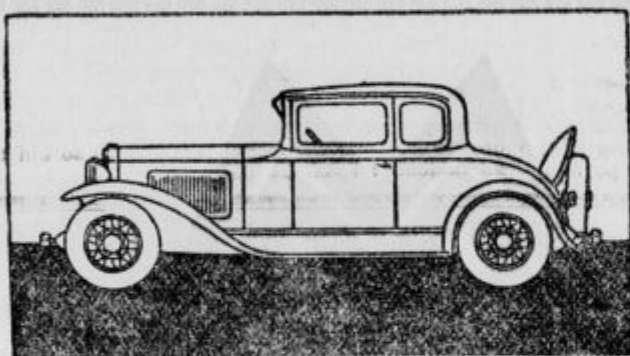
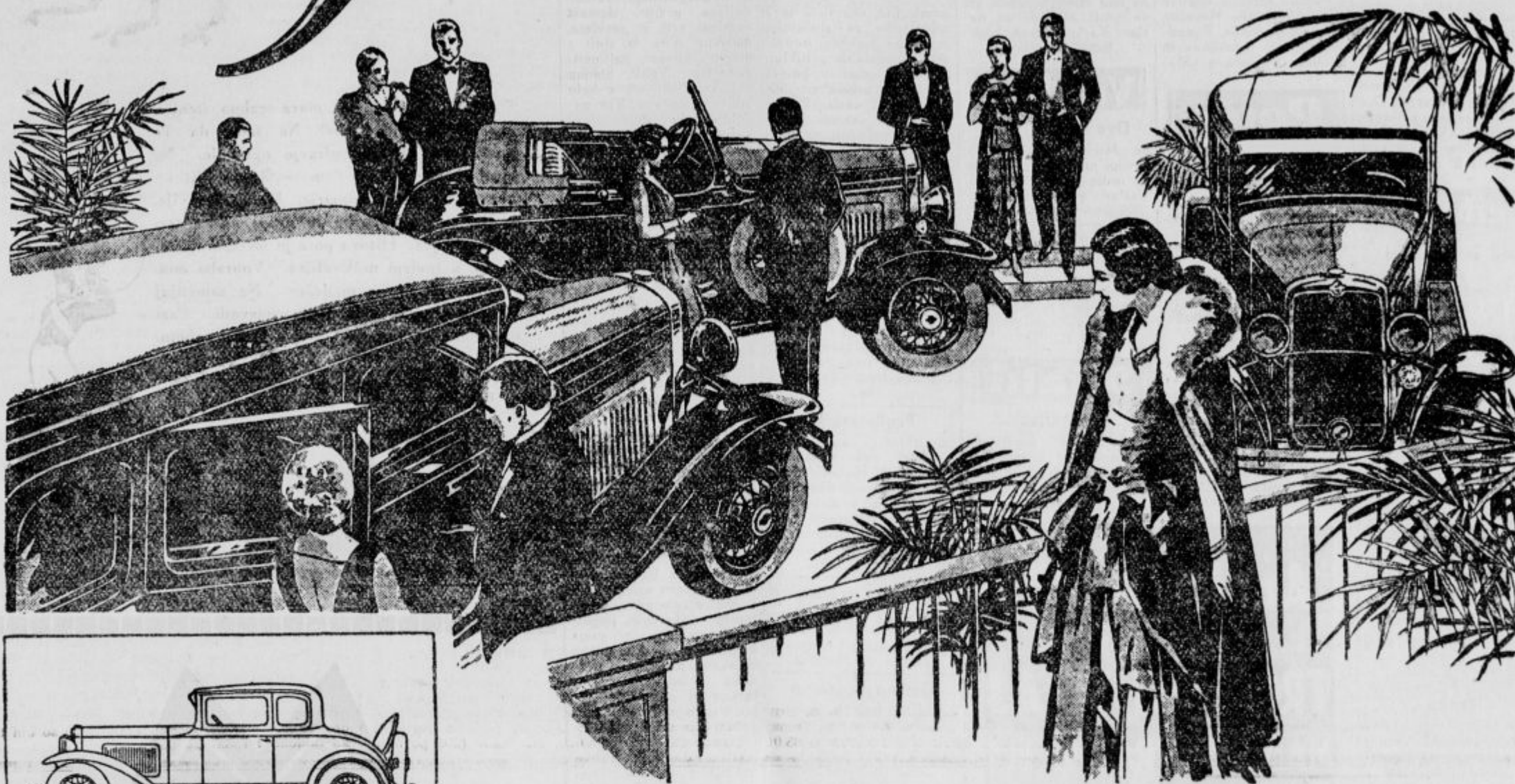
Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini in gospodu župniku za tolažilni in v srce segajoči poslovlilni govor na grobu, zastopnikom mestne občine in državnih uradov, zastopniku zdravniške zbornice, državnega zdravilišča na Golniku, častitim šolskim sestram in Vincencijevi konferenci; združenim pevcem društva sv. Jožefa in Bralnega društva, društveni godbi, požarni brambi in šolskim otrokom in vsem drugim, ki so spremljali predragega rajnega k večnemu počitku.

Predvsem pa se še zahvaljujemo za nad vse požrtvovalno kolegijsko zdravniško pomoč in lečenje gg. dr. Pancetu, dr. Neubauerju in dr. Hausu, ki so dali vse svoje moči predragemu rajnkemu vsak čas na razpolago.

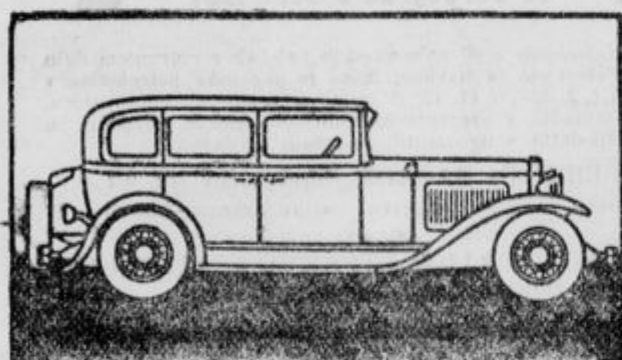
Tržič-Ljubljana, dne 11. avgusta 1931.

Ana Hawlina, Antonija Hawlina, Rosa Galatia.

NOVIH MODELOV - S FISHERJEVIMI KAROSERIJAMI

AVTO ZA SPORT in turisticke v dvoje:
danes nič več nedosegljiv luksuz, za kar gre
zasluga Chevroletovemu vozu Roadster Sport.

LUKSUSNI SEDAN, velik, luksusen voz v
vseh ozirih, razen v ceni.

*Chevrolet je spravil na trg serijo
prekrasnih voz po presenetljivo
nizki ceni*

Devet novih modelov – z razkošnimi karoserijami Fisherja, tistega ameriškega konstruktorja, ki dela osnutke za najdražje avtomobile. Evo, to vam daje letos Chevrolet.

S serijo 1931 je družba General Motors napravila spet nov korak za dosego svojega ideala: za ustvaritev velikega, močnega, razkošnega voza – po zmerni ceni.

Danes vam je moči dobiti

vsak tip avtomobila v seriji Chevroletovih voz. Evo vam na primer luksusnega Sedana: udoben, otmen avto v treznih Ducovih barvah. Za mladega sportnika bo elegantni sportni Roadster v živih barvah. In potem še sedem drugih vrst za vsak okus.

Vsem pa je skupen sloveči šestcilindrski motor – ki se je proslavil s svojo močno konstrukcijo in pa s tem, da so mu reparature sploh nepotrebne.

NOVI CHEVROLET SIX

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

MALI OGLASI

Venka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

500 Din nagrade

dobi oni, kateri preskrbi absolutu drž. dvorazr. trgovske šole mesto praktika. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8839.

Absolventka

dvorazr. držav. trgovske šole, zmožna slovenščine, srbohrv., nemščine, slov. in nemške stenografije — išče mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna 16« na upravo »Slovenca«.

Mesto gospodinje

sprejme gospodinja iz boljše hiše, izvežbana v kuhanju in vajena vseh hišnih del ter otrok. Gre tudi v oficirsko ali dijaško kuhinjo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Varčna in poštena«.

Službodobne

Išče se za takoj

pridna in poštena kuharica gospodinja za župnišče v Istri pri Trstu. Ekonomija brez živine. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »SL.« pod št. 8951.

Učenca

za trgovino z mešaním blagom, z dobro šolsko izobrazbo, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Reflektiram samo na sirove podeželske poštene staršev, Franc Šauerl, Sv. Jakob v Slov. goricah.

Pridno dekle

kot pomivalko sprejme takoj hotel Štrukelj.

Mizarski pomočnik

mład, z dežele, se takoj sprejme v stalno delo. — Fr. Svajger, Staneče, p. St. Vid nad Ljubljano.

Učenka

pridna in poštena, iz dobre hiše, 16—18 let stara, ki ima veselje do trgovine, se takoj sprejme s popolno oskrbo v trgovino z meš. blagom Anton Turnšek, Rečica v Savinjski dolini.

Krojaškega učenca

takoj sprejme Andrej Iskra, Maribor, Aleksandrova cesta 203.

Mlajšega hlapca

sprejme mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ulica 18.

Služkinja

se sprejme k uradni družini v Ljubljani. Mora znati kuhati in nekoliko šivati. Pismene ponudbe pod »Urbančič« na upravo »Slovenca«.

Potnika

s kavicjo sprejme vpeljan mlin v Sloveniji. Mesečna plača in provizija. Ponudbe pod zn. »Ljubljana in okolica« na upravo »SL.«.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prosimo št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Objave**Razpis dražbe!**

Cerkveno-konkurenčni odbor v St. Vidu na Planini pri Sevnici odda prekrite baročne strehe na zvoniku s cinkasto pločevino. Proračun in projekti na vpogled pri načelniku. Dražba se vrši na licu mesta dne 23. avgusta 1931 ob 15. Odbor.

Ant. Rud. LEGAT^{ov}

Enoletni TRGOVSKI TEČAJ
MARIBOR, VRAZOVA UL. 4
Začetek dne 9. sept. 1931

Zahvala

Tem potom, se prav pristrčno zahvaljujemo vsem ki so spremljali našega sina oziroma brata, gospoda

Ivana Jošt-a

na njegovi zadnji poti. Ravnotako prav pristrčna zahvala vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje ter nam pomagali in stali ob strani v času nesreče.

Gotovlje, dne 8. avgusta 1931.

Žalujoča rodbina Joštova.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sočutja ob težki izgubi moje dobre srčno ljubljene soproge, gospe

Irme Zavrnik roj. Glatz

izrekam svojo pristrčno zahvalo. Posebno se zahvaljujem častiti duhovščini za častno spremstvo, številnim darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi vsem prijateljem in znancom za mnogoštevilno spremstvo k njenemu zadnjemu počitku.

Ptuj, dne 9. avgusta 1931.

Jakob Zavrnik.

Denar**Dobra investicija**

Za investicijo od 100.000 Din proti dobri garanciji; nudi se 15%. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sanitetna institucija« št. 8967.

Poizvedbe**Brak-jazbečar**

jelenjerdeč, se je zatekel k Sv. Križu nad Jesenicami. Lastnik dobi psa pri lovcu K. I. D. Ivanu Dorniču.

Psiček (Foxl)

majhen, popolnoma bel s črno glavo in odsekanim repom, se je izgubil. Sliši na ime »Boby«. Odda naj se proti nagradi na naslov: Karla Kodran, Ljubljana, Zabajak 4.

Vnajem**Dve prazni sobi**

na Miklošičevi cesti, v prvem nadstropju, oddam za ordinacijo ali pisarno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8964.

Delavnica

150 m², suha, svetla, elek. razsvetljava, vodovod, v sredini mesta, se takoj ceno odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9070.

Dijaki**Trije dijaki**

(dijakinje) se sprejmejo na stanovanje, event. tudi hrano, pri krščanski družini. Kolodvorska ul. 23, pritličje.

Razno**Grafolog in hirosol**

N. Sadluciki, v Ljubljani. Čita: karakter, preteklost, sedanjost in bodočnost. Sprejema vsak dan od 9—12 in od 2—7. Naslov: Ljubljana, hotel »Slon«, II. n., soba 64.

Stanovanja**Odda se**

s 1. septembrom krasno, solčno stanovanje, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe, kleti, drvarnice, pralnice in kopalnice. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna stran-ka« št. 9073.

Stanovanje

komfortno, obstoječe iz 3 sob, sobe za služkinjo, predsobe, kuhinje, kopalnice in ostalih pritliklin, se takoj odda v palači »Vzajemne posojilnice« na Miklošičevi cesti. Pojasnila daje ravnateljstvo med uradnimi urami.

Posvetva**Stavbne nasvete**

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Tri stanovanjske hiše velike, v sredini mesta Gradca (Graz), naprodaj. Cena: 60.000 do 200.000 šilingov. Vprašanja pod »Direktna roka« na anonimni biro Hinko Sax, Maribor.

Prodaj hišo

novozidano, enonadstropno, štiri-, dvo-, enosobno stanovanje, parketi, elektrika, vodovod, kanalizacija, 1400 m² vrta, pri posestvu g. Kolmana pod Rožnikom, po ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8912.

Dobro gestilno mesarstvo, s 7 orali posestva, v bližini Maribora, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Majhno posestvo

z zidano hišo in gospodarskim poslopjem, vse v zelo dobrem stanju, prodam v Veliki Nedelji pri Ormožu. — Pripravno za upokojenca. Cena po dogovoru. Vprašati pri Rakusa, Velika Nedelja.

Hiša naprodaj!

Dne 15. septembra 1931 ob 10 dop. bo pri sodišču na Brdu javna dražba hiše št. 69, Količev, zidane leta 1930. Cenilna vrednost 28.256.50 Din. — Informacije daje advokat dr. Zvokelj, Kamnik.

Vinograd

solčna lega, hiša, cemen. vinska klet, nova velika stiskalnica in ves inventar, naprodaj. — Naslov v upravi »SL.« pod št. 9081.

Parcelo

500 m², blizu nove šole v Šiški, prodam. Naslov v upravi »SL.« pod št. 9083.

Naprodaj

je novozgrajena vila s 4 kompletnimi stanovanji. V isti je elektrika, vodovod, kopalnice; vrt ograjen s fino izdelano ograjo. Nahaja se v Sušteršičevi ulici v Udmatu. Poizve se: I. Oražem, Moste

Vila

blizu centra naprodaj. — Ponudbe pod »Sv. Krištof 1931« št. 9082 na upravo »Slovenca«.

Glasba**Klavirji**

Preden kupite klavir, si oglejte mojo bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo. Najcenejša izposojevalnica — Warbinek, Gregorčičeva cesta št. 5, Rimska cesta št. 2.

Kupimo**Kupim**

dobro ohranjeno pisalno mizo in malo rabljen pisalni stroj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 8968.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Vsakovrstno**zlato kupuje**

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo**Predelno steno**

leseno (ustekleno), z vratmi, v izmeri 220 × 320 cm, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8964.

Prvovrst. restavracija

in kavarna v strogem centru najprometnejšega vlemesta Jugoslavije, na prodaj radi bolezni lastnika. Kavarna in restavracija sta najmoderneje in najelegančneje urejeni. Alpaca pribor, damast namizni prti in serviete, masivne mize in stoli z medjo okovani, najfiniji porcelan. Velik, hladen restavracijski vrt z belo lakirano opremo. Vse popolnoma kompletno z nekaj sto gosti. Izvrstno obiskano po najodličnejših in najboljših gostih. Zasi-guran 5 letni ugovor proti zelo solidni najemnini. Zadnja cena 300.000 Din. Prodaja: Gostioničarska poslovnica M. S. Pavle-ković, Zagreb, Ilica 146/L.

Štelažo

s 130 kartonastimi predali, primerno za kako galanterijsko trgovino na deželi, prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 8964.

Ladijski pod

v debelini 25 in 30 mm ima stalno na zalogi in prodaja po najnižji dnevni ceni »Ilirija«, d. z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

Proda se

prvovrstna mestna restavracija z ljudsko pivnico, krasnim vrtom. Leži v centru zelo prometnega mesta v Sloveniji, popolnoma urejena z vsem komfortom, izredno dobro obiskana, prvovrstno uve-dena, z bogatim inventarjem in osemletno najemniško pogodbo, mesečna najemnina 4000 dinarjev. Ima dve restavracijski dvorani, veliko kuhinjo z modernim štedilnikom, klubsko sobo, prekrasno pivnico, 3 sobe za osobje, 2 sobi za restavraterja, moder. pralnico itd. Promet alkohol-nih pijač v letu 1930 je bil oblastveno dokazan z 533 hl. Kuhinjski promet pol milijona Din. Proda se radi obolenja lastnika za 270.000 Din. Gostilniška poslovnica M. S. Pavle-ković, Zagreb, Ilica št. 146-L.

Sir trapist

prvovrstni, polnomastni, razpošilja po najnižji ceni Anton Janša, mlekarina, Dolje, Slivnica pri Celju.

Obleke**Kopalne obleke**

od 45 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Pred nakupom žimnic otoman, spalnih divanov i. t. d., se blagovolite potruditi k tapetniku A. Koblica, Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod z Dvoržakove ulice 3, vorišče, ki Vas s svojimi solidnimi izdelki, nizkimi cenami in praktičnimi nasveti gotovo zadovolji.

Premog, drva

dostavlja na dom »KURIVO« dr. z o. z., Dunajska cesta št. 33 TELEFON 34-34.

Lanene tropine

in drzna krmila nudi najcenej Veletrogovina žita in moke. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Inserati

v »Slovencu« imajo največji uspeh:

NE PUSTI JE BLIZU!

Strašna lezeča nočna mora-ogabna stenica napada Te. kadar spiš! Ne samo da Te muči, ona Ti tudi zdravje ogrožuje. Ne pusti stenice v Tvoj dom — Škropi Flit. Flit ubija muhe, komarje, bolhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in drugi mrčes ter njihova jajca. Flitova para je mrčesu smrtonosna, a ljudem neškodljiva. Vporaba enostavna. Ne pušča madežev. Ne zamenjaj Flit-a z drugim podobnim proizvodi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi**FLIT**

Mi Te ščitimo-Mi prodajamo plombirane konve!

Jesenski velesejem na Lipskem
od 30. avg. do 3. sept. 1931

Vzorčni velesejem v 40 velesejskih palačah v notranjem delu mesta. Velesejem za stavbne, hišne in pogonske potrebščine v dvoranah 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 na velesejskem prostoru. Obsežne ponudbe v preglednem redu! Zahtevajte pojasnila in podatke o ugodnostih in potnih olajšavah od

W. ERKEN-a ZAGREB, Starčevićev trg 6/I
Telefon 75-91. — Brzjavni naslov Erkenag-Zagreb

ali od
ZUNANJEGA URADA LIPSKEGA VELESEJMA
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica 33

Užaloščeni vsled bridke usode, ki nam je ugrabila najdražje, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, da je umrla po dolgem trpljenju v 68. letu starosti naša predobra mama, gospa

Katarina Juvan
roj. Bizjak

posestnica v Vodmatu.

Predrago spremimo k večnemu počitku v sredo, dne 12. avg. ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Vodmat, Cigler-jeva ulica 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Moste pri Ljubljani, dne 10. avgusta 1931.

ZALUJOČI OTROCI.